

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

Donderdag

22-11-2018

Avond

Jeudi

22-11-2018

Soir

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	centre démocrate Humaniste
VB	Vlaams Belang
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PTB-GO!	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture!
Vuyse&Wouters	Vuyse&Wouters
PP	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 54 0000/000	Parlementair stuk van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be
---	--

INHOUD	SOMMAIRE		
Berichten van verhindering	1	Excuses	1
Ordemoties <i>Sprekers: Kristof Calvo, voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, Patrick Dewael, voorzitter van de Open Vld-fractie, Dirk Van der Maelen, Catherine Fonck, voorzitter van de cdH-fractie</i>	1	Motions d'ordre <i>Orateurs: Kristof Calvo, président du groupe Ecolo-Groen, Patrick Dewael, président du groupe Open Vld, Dirk Van der Maelen, Catherine Fonck, présidente du groupe cdH</i>	1
Vervanging van een lid van het Europees Parlement	5	Remplacement d'un membre du Parlement européen	5
VERSLAG VAN HET ADVIESCOMITÉ VOOR DE MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE	5	RAPPORT DU COMITÉ D'AVIS POUR L'ÉMANCIPATION SOCIALE	5
Tewerkstelling en gender (3270/1)	6	Emploi et genre (3270/1)	6
<i>Bespreking</i> <i>Sprekers: Fabienne Winckel, Wim Van der Donckt, Jean-Jacques Flahaux, Els Van Hoof, rapporteur, Nele Lijnen, Monica De Coninck, Catherine Fonck, voorzitter van de cdH-fractie, Sarah Schlitz, Daniel Bacquelaine, minister van Pensioenen</i>	6	<i>Discussion</i> <i>Orateurs: Fabienne Winckel, Wim Van der Donckt, Jean-Jacques Flahaux, Els Van Hoof, rapporteur, Nele Lijnen, Monica De Coninck, Catherine Fonck, présidente du groupe cdH, Sarah Schlitz, Daniel Bacquelaine, ministre des Pensions</i>	6
WETSONTWERPEN EN VOORSTEL	18	PROJETS DE LOI ET PROPOSITION	18
Wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende het directoraat-generaal Rekrutering en Ontwikkeling van de Federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (3266/1-5)	18	Projet de loi portant des dispositions diverses concernant la direction générale Recrutement et Développement du Service public fédéral Stratégie et Appui (3266/1-5)	18
<i>Algemene bespreking</i> <i>Sprekers: Sybille de Coster-Bauchau, Nawal Ben Hamou, Sander Loones, minister van Defensie, belast met Ambtenarenzaken</i>	18	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Sybille de Coster-Bauchau, Nawal Ben Hamou, Sander Loones, ministre de la Défense, chargé de la Fonction publique</i>	18
<i>Bespreking van de artikelen</i>	19	<i>Discussion des articles</i>	19
Wetsontwerp tot instelling van een vrij aanvullend pensioen voor de werknemers en houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen (3356/1-4)	19	Projet de loi instaurant une pension libre complémentaire pour les travailleurs salariés et portant des dispositions diverses en matière de pension complémentaire (3356/1-4)	19
<i>Algemene bespreking</i> <i>Sprekers: Karin Temmerman, rapporteur, Frédéric Daerden, Isabelle Galant, Raoul Hedebouw, Daniel Bacquelaine, minister van Pensioenen</i>	19	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Karin Temmerman, rapporteur, Frédéric Daerden, Isabelle Galant, Raoul Hedebouw, Daniel Bacquelaine, ministre des Pensions</i>	19
<i>Bespreking van de artikelen</i>	27	<i>Discussion des articles</i>	27
Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (3355/1-4)	27	Projet de loi portant des dispositions diverses en matière sociale (3355/1-4)	27

<i>Algemene besprekking</i> <i>Sprekers: Stéphanie Thoron</i>	27	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Stéphanie Thoron</i>	27
<i>Besprekking van de artikelen</i>	28	<i>Discussion des articles</i>	28
Wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/1-5)	28	Projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/1-5)	28
<i>Algemene besprekking</i> <i>Sprekers: Éric Thiébaut, Karin Temmerman, Bert Wollants, Michel de Lamotte, Jan Jambon</i>	28	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Éric Thiébaut, Karin Temmerman, Bert Wollants, Michel de Lamotte, Jan Jambon</i>	28
<i>Besprekking van de artikelen</i>	32	<i>Discussion des articles</i>	32
Voorstel van resolutie over de mensenrechtensituatie in Colombia (3010/1-3) <i>Sprekers: Peter Luykx, rapporteur, Gwenaëlle Grovonijs</i>	32	Proposition de résolution relative à la situation des droits de l'homme en Colombie (3010/1-3) <i>Orateurs: Peter Luykx, rapporteur, Gwenaëlle Grovonijs</i>	32
GEHEIME STEMMINGEN	33	SCRUTINS	33
Benoeming van de plaatsvervangers van de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten, van de plaatsvervangers van de leden van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten en van de plaatsvervangers van het Franstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (3370/1)	33	Nomination des suppléants du président du Comité permanent de contrôle des services de police, des suppléants des membres du Comité permanent de contrôle des services de police et des suppléants du membre francophone du Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité (3370/1)	33
Inoverwegneming van voorstellen	35	Prise en considération de propositions	35
Urgentieverzoeken <i>Sprekers: Olivier Maingain, Gautier Calomne, Dirk Van der Maele</i>	36	Demandes d'urgence <i>Orateurs: Olivier Maingain, Gautier Calomne, Dirk Van der Maele</i>	36
Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen - Benoeming van de leden - Ingediende kandidaturen	37	Conseil central de surveillance pénitentiaire - Nomination des membres - Candidatures introduites	37
GEHEIME STEMMINGEN (VOORTZETTING)	40	SCRUTINS (CONTINUATION)	40
Benoeming van de eerste plaatsvervanger van mevrouw Kathleen Stinckens, voorzitster van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming	40	Nomination du premier suppléant de Mme Kathleen Stinckens, présidente du Comité permanent P – Résultat du scrutin	40
Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming	41	Nomination du premier suppléant de M. Guy Cumps, vice-président du Comité permanent P – Résultat du scrutin	41
NAAMSTEMMINGEN	42	VOTES NOMINATIFS	42
Moties ingediend tot besluit van het debat over het verslag van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie (3270/2)	42	Motions déposées en conclusion du débat sur le rapport du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale (3270/2)	42

Sprekers: André Frédéric**Orateurs: André Frédéric**

Wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende het directoraat-generaal Rekrutering en Ontwikkeling van de Federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (3266/5)	42	Projet de loi portant des dispositions diverses concernant la direction générale Recrutement et Développement du Service public fédéral Stratégie et Appui (3266/5)	42
Wetsontwerp tot instelling van een vrij aanvullend pensioen voor de werknemers en houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen (nieuwe titel) (3356/4)	43	Projet de loi instaurant une pension libre complémentaire pour les travailleurs salariés et portant des dispositions diverses en matière de pensions complémentaires (nouvel intitulé) (3356/4)	43
Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (3355/4)	43	Projet de loi portant des dispositions diverses en matière sociale (3355/4)	43
Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/1-5)	43	Amendements et articles réservés du projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de Contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/1-5)	43
Geheel van het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/4)	44	Ensemble du projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/4)	44
GEHEIME STEMMINGEN (VOORTZETTING)	45	SCRUTINS (CONTINUATION)	45
Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Herman Daens, Nederlandstalig lid van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming	45	Nomination du premier suppléant de M. Herman Daens, membre néerlandophone du Comité permanent P – Résultat du scrutin	45
Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Antonio Caci, Franstalig lid van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming	45	Nomination du premier suppléant de M. Antonio Caci, membre francophone du Comité permanent P – Résultat du scrutin	45
Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro – Aanwijzing van de plaatsvervangende leden (3369/1)	46	Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro – Désignation des membres suppléants (3369/1)	46
Benoeming van de tweede plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming	49	Nomination du second suppléant de M. Guy Cumps, vice-président du Comité permanent P – Résultat du scrutin	49
Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro – Aanwijzing van de plaatsvervangende leden (3369/1) – Uitslag van de stemming	50	Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro – Désignation des membres suppléants (3369/1) – Résultat du scrutin	50
NAAMSTEMMINGEN (VOORTZETTING)	51	VOTES NOMINATIFS (CONTINUATION)	51
Voorstel tot verwerping gedaan door de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen	51	Proposition de rejet faite par la commission des Relations extérieures de la proposition de	51

van het voorstel van resolutie over de
mensenrechtensituatie in Colombia (3010/1+3)

résolution relative à la situation des droits de
l'Homme en Colombie (3010/1+3)

Goedkeuring van de agenda

51 Adoption de l'ordre du jour

51

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 22 NOVEMBER 2018

Avond

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 22 NOVEMBRE 2018

Soir

De vergadering wordt geopend om 18.18 uur en voorgezeten door de heer Siegfried Bracke.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering: mevrouw Maggie De Block en de heer Daniel Bacquelaine.

Berichten van verhinderung

Gezondheidsredenen: Luc Gustin, Evita Willaert
 Met zending: Sonja Becq, Philippe Goffin, Annick Lambrecht, Özlem Özen
 Buitenlands: Meyrem Almaci

Federale regering

Pieter De Crem, staatssecretaris voor Buitenlandse Handel: ambtsplicht

01 Ordemoties

De voorzitter: Wij zullen nu de moties behandelen die zijn ingediend door Ecolo-Groen. Ik heb intussen een derde ordemotie gekregen van de heer Dewael. Die luidt: "De Kamer besluit om de resolutie van de heer Devriendt over het VN-migratiepact te verwijzen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen."

We beginnen met de ontvankelijk verklaarde motie van de heer Calvo, waarbij het Parlement beslist om over te gaan tot de besprekking van de resolutie over het VN-migratiepact. Ik besef dat dit voorstel van resolutie nog niet in overweging is genomen. Vermits de inoverwegingneming eigenlijk geen punt is – in de regel nemen we alles in overweging – kunnen we dit nu doen. De heer Calvo mag zijn motie toelichten.

La séance est ouverte à 18 h 18 par M. Siegfried Bracke, président.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance: Mme Maggie De Block et M. Daniel Bacquelaine.

Excusés

Raisons de santé: Luc Gustin, Evita Willaert
 En mission: Sonja Becq, Philippe Goffin, Annick Lambrecht, Özlem Özen
 À l'étranger: Meyrem Almaci

Gouvernement fédéral

Pieter De Crem, secrétaire d'État au Commerce extérieur: devoirs de mandat

01 Motions d'ordre

Le président: Nous examinons à présent les motions déposées par Ecolo-Groen. Dans l'intervalle, j'ai reçu une troisième motion d'ordre de la part de M. Dewael, libellée comme suit: "La Chambre décide de renvoyer la résolution de M. De Vriendt relative au pacte de l'ONU sur les migrations à la commission des Relations extérieures".

Nous commençons par la motion de M. Calvo, déclarée recevable, dans laquelle le Parlement décide de procéder à l'examen de la résolution relative au pacte de l'ONU sur les migrations. Je suis conscient que cette proposition de résolution n'a pas encore été prise en considération. Nous pouvons traiter ce point dès à présent étant donné que la prise en considération ne pose en réalité aucun problème puisque nous prenons généralement tous les textes en considération. M. Calvo peut expliciter sa motion.

01.01 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Een aantal collega's is in extremis nog op zoek naar een aantal formele argumenten om dit inhoudelijk debat uit de weg te gaan.

Ik focus vooral op de vraag om deze motie goed te keuren, eerder dan de premier op te vorderen, want bij mij is vandaag het inzicht gerijpt, ook bij het aanhoren van zijn antwoord, dat we wellicht geen beroep moeten doen op de eerste minister. Het ontbreekt hem immers aan moed en leiderschap om zijn meerderheid een bepaalde richting uit te sturen.

Wij vragen – uitzonderlijk – om in extremis een resolutie te agenderen, omdat deze meerderheid intussen al bijna een maand hopeloos verdeeld is over een belangrijke kwestie. Ook inzake energie, fiscaliteit en begroting sleept deze regering zich naar het einde. Mensen vragen zich af of Wouter Beke meteen kandidaat-premier zal zijn of dat hij daar nog enkele maanden mee moet wachten. CD&V anticipiert met haar lijstvorming al op een mogelijke val van de regering. Onze focus ligt echter op het goedkeuren van het VN-migratiepact. (*Hilariteit*)

De heer De Roover wist niet dat er een vertaling was van het pact. Wellicht heeft hij ze intussen gevonden op de website van *Doorbraak*. Dit verklaart misschien waarom de N-VA de voorbije weken heel veel desinformatie heeft verspreid over het migratiepact. Het was toch redelijk gênant toen de heer De Roover de premier vroeg of het plan nu bindend of niet bindend is en wat andere regeringen zouden doen. De N-VA is op zoek naar excuses om het VN-migratieplan niet goed te keuren. Als de N-VA in 1948 had bestaan, had België dan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens ondertekend? Ik vrees ervoor! (*Rumeur bij N-VA*)

Eigenlijk gebeurt er waarvoor de eerste minister in september 2018 bij de VN heeft gewaarschuwd. Hij vroeg te vermijden dat extremisten en populisten de migratiepolitiek misbruiken om verkiezingen te winnen. Dat is wat de N-VA vandaag doet. Zoals mensensmokkelaars migratie en mensen op de vlucht misbruiken om geld te cashen, zo misbruikt de N-VA het migratiedebat om electoraal te scoren.

De heer Verherstraeten vroeg zich af wat er

01.01 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Quelques collègues s'efforcent encore de trouver des arguments de pure forme en dernière minute pour échapper au débat qui porte sur le contenu.

Je privilégie l'approbation de la présente motion, plutôt que la réquisition du premier ministre, car j'ai aujourd'hui acquis la certitude, notamment en entendant sa réponse, qu'il est probablement inutile de le solliciter. En effet, il manque de courage et de leadership pour pousser sa majorité dans une direction précise.

Dès lors que la majorité reste désespérément divisée sur une question essentielle depuis quasiment un mois, nous demandons – à titre exceptionnel – d'inscrire en dernière minute une proposition de résolution à l'ordre du jour. La fin de la législature est également pénible pour l'actuel gouvernement dans les domaines de l'énergie, de la fiscalité et du budget. La population se demande si Wouter Beke sera d'emblée candidat au poste de premier ministre ou s'il devra encore patienter quelques mois. En confectionnant ses listes électorales, le CD&V anticipe déjà une possible chute du gouvernement. De notre côté en revanche, nous nous concentrerons sur l'approbation du pacte de l'ONU sur les migrations. (*Hilarité*)

M. De Roover ignorait qu'il existe une traduction néerlandaise du pacte. Il a dû entre-temps la trouver sur le site internet de *Doorbraak*. Voilà peut-être pourquoi la N-VA s'est livrée ces dernières semaines à une telle désinformation à propos du pacte sur les migrations. Il était pour le moins gênant d'entendre M. De Roover demander au premier ministre si le pacte est ou non contraignant et quelle sera l'attitude adoptée par d'autres gouvernements. La N-VA cherche des excuses pour refuser d'approuver ce pacte. La Belgique aurait-elle signé la Déclaration universelle des Droits de l'homme en 1948 si la N-VA avait existé à l'époque? Je crains bien que non! (*Tumulte sur les bancs de la N-VA*)

En réalité, le scénario contre lequel le premier ministre avait mis en garde aux Nations Unies en septembre 2018 se vérifie. Il avait demandé de ne pas laisser les extrémistes et les populistes exploiter le thème de la politique migratoire pour gagner des élections. C'est précisément ce que fait aujourd'hui la N-VA. À l'instar des trafiquants d'êtres humains qui s'enrichissent sur le dos des migrants en fuite, la N-VA exploite le débat sur la migration pour encaisser des gains électoraux.

M. Verherstraeten s'est demandé ce qui a changé

eigenlijk is veranderd sinds de vorige verklaringen. Het antwoord ligt voor de hand: het Vlaams Belang is helaas terug in opmars. Het is een van de winnaars van de lokale verkiezingen. De reden waarom de N-VA vandaag blokkeert, is omdat zij wordt opgejaagd door en zenuwachtig wordt van extreemrechts. Ooit was het de missie van de heer De Wever hun ideeën kapot te maken en het nationalisme democratisch te maken. Vandaag loopt hij achter de heer Dewinter aan en laat hij hem bepalen wat Vlaanderen, België en Europa op het internationale toneel vertellen. (*Rumoer*)

Hopelijk maakt de heer De Wever gebruik van zijn zeldzame aanwezigheid om deze meerderheid te doen functioneren, want dat doet een partijvoorzitter van een meerderheidspartij normaal gesproken. (*Rumoer*)

Op één punt was ik het met de heer De Roover eens: dit is het huis van de democratie. Als de regering er niet in slaagt om te beslissen, dan moet het Parlement de knoop doorhakken. De heer Dewael zei dat de knoop op het gepaste moment doorgehakt moet worden. Welnu, dit is het gepaste moment.

Als ons land in Europa kleur moet bekennen, dan moeten we wel weten welke kleur. Die kleur is ofwel democratisch en humaan, de kleur van de mensenrechten, ofwel het bruine, het grijze, het geslotene van extreemrechts en het populisme.

Ik roep de liberale en christendemocratische collega's op om te stemmen vanuit hun overtuiging, met een Belgische traditie, met een hart voor de mensenrechten en de minderheid van extreemrechts en populisten in het Parlement het onderspit te laten delven. (*Applaus*)

01.02 Patrick Dewael (Open Vld): Gaat deze ronde over de procedure of over de grond van de zaak?

De heer Calvo wenst dat zijn voorstel van resolutie onmiddellijk in de plenaire vergadering wordt behandeld. De grond van de zaak hebben wij al besproken tijdens het vragenuurtje. Ik heb een ordemotie ingediend om het geheel met bekwaam spoed naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen te verwijzen.

De Kamer moet zich eerst uitspreken over die aanpak. Ofwel behandelt men het onmiddellijk in plenum, ofwel verwijst men het naar de commissie, maar als men iedereen weer een rondje laat lopen over de grond van de zaak, krijgt men een herhaling

depuis les précédentes déclarations. La réponse est évidente: le Vlaams Belang a malheureusement à nouveau le vent en poupe. Il figure parmi les vainqueurs des élections locales. Si la N-VA se braque aujourd'hui, c'est parce que l'extrême droite la presse et la rend fébrile. Il fut un temps où la mission de M. De Wever consistait à démolir les idées de l'extrême droite et à donner un vernis démocratique au nationalisme. Il court désormais derrière M. Dewinter et lui laisse la liberté de décider de ce que disent la Flandre, la Belgique et l'Europe sur la scène internationale. (*Tumulte*)

Espérons que M. De Wever profitera de ses rares apparitions pour faire fonctionner cette majorité, ce que fait en principe le président d'un parti appartenant à la majorité. (*Brouhaha*)

Sur un point, j'étais d'accord avec M. De Roover: cette maison est celle de la démocratie. Si le gouvernement ne parvient pas à se décider, c'est au Parlement de trancher. M. Dewael a dit que le moment venu, le gouvernement devrait assumer ses responsabilités. Or, ce moment est arrivé.

Si notre pays doit annoncer la couleur en Europe, nous devons savoir quelle couleur il choisira d'arburer. Ce sera soit la couleur de la démocratie et de l'humanisme, celle des droits de l'homme, soit la couleur brune, grise, le repli sur soi de l'extrême droite et du populisme

J'appelle nos collègues libéraux et chrétiens démocrates à voter, selon leurs convictions, en respectant la tradition belge qui prend à cœur les droits de l'homme, et à faire mordre la poussière à la minorité de parlementaires populistes et d'extrême droite. (*Applaudissements*)

01.02 Patrick Dewael (Open Vld): Ce tour de parole concerne-t-il la procédure ou le fond du dossier?

M. Calvo souhaite que sa proposition de résolution soit traitée directement en séance plénière. Nous avons déjà discuté du fond du dossier pendant l'heure des questions. J'ai déposé une motion d'ordre pour renvoyer prestement l'ensemble du dossier en commission des Affaires étrangères.

La Chambre doit d'abord se prononcer sur cette approche. Soit nous traitons la question immédiatement en plénière, soit nous la renvoyons en commission, mais si nous effectuons à nouveau un tour de parole complet sur le fond du dossier,

van het vragenuurtje. Precies daarvoor heb ik in de Conferentie van voorzitters gewaarschuwd.

Onmiddellijk de grond van de zaak bespreken lijkt mij problematisch, want wij hebben zelfs geen tekst. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Dewael stelt voor om onmiddellijk te stemmen, dat moet dan wel gebeuren voor zowel de motie van de heer Calvo als voor de motie van de heer Dewael. Gaat de Kamer daarmee akkoord?

01.03 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Ik kan de heer Dewael geruststellen: de tekst is al een tijdje beschikbaar en werd in de voorbije dagen bezorgd aan zijn eigen fractie om mee te ondertekenen. Eigenlijk komt zijn motie neer op een verwijzing van het debat naar de lange termijn, zonder engagement om de tekst meteen te bespreken in de commissie. Ik handhaaf dus mijn vraag om de tekst hier en nu te bespreken. De heer Dewael wil vooral tijd kopen om de ongelofelijke verdeeldheid in zijn meerderheid toe te dekken.

01.04 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik stel voor om de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen meteen samen te roepen om een agenda en een timing af te spreken.

De voorzitter: Dat zullen wij na de inoverwegingneming doen. Zoals gezegd besef ik dat wij hier spreken over de tekst van een resolutie die nog niet in overweging is genomen, maar ik wou de werkzaamheden laten opschieten. Het lijkt mij aangewezen om nu eerst te stemmen over de ordemotie van de heer Calvo over de onmiddellijke besprekking.

De ordemotie van de heer Calvo wordt verworpen bij zitten en opstaan.

We gaan over tot de stemming over de ordemotie van de heer Dewael over de vraag om de resolutie met bekwame spoed te verwijzen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

De ordemotie van de heer Dewael wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

De voorzitter: Ik neem aan dat de motie van de heer Calvo over de aanwezigheid van de eerste minister ondertussen is ingetrokken?

01.05 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Ik stel voor dat de premier zijn krachten spaart voor de commissie

nous obtiendrons une répétition de l'heure des questions. C'est précisément la raison pour laquelle j'ai mis en garde la Conférence des présidents.

Traiter tout de suite du fond du dossier me semble problématique car nous ne disposons même pas d'un texte. (*Applaudissements sur les rangs de l'Open Vld*)

Le président: M. Dewael propose de voter immédiatement, c'est donc ce qui doit avoir lieu, tant pour la motion de M. Calvo que pour celle de M. Dewael. La Chambre marque-t-elle son accord?

01.03 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Je puis rassurer M. Dewael: le texte est déjà disponible depuis un certain temps et il a été transmis ces derniers jours à son groupe pour qu'il le cosigne. Sa motion revient en fait à retarder le débat, sans prendre l'engagement de débattre maintenant du texte en commission. Je maintiens donc ma demande d'une discussion immédiate en plénière. M. Dewael veut surtout gagner du temps pour couvrir l'incroyable désaccord au sein de sa majorité.

01.04 Dirk Van der Maelen (sp.a): Je propose de convoquer immédiatement la commission des Relations extérieures pour convenir d'un agenda et d'un calendrier.

Le président: Nous le ferons après la prise en considération. Comme il a été dit, je comprends parfaitement que nous discutons ici du texte d'une résolution qui n'a pas encore été prise en considération mais je voudrais accélérer les travaux. Il me semble judicieux de commencer par voter sur la discussion immédiate de la motion d'ordre de M. Calvo.

La motion d'ordre de M. Calvo est rejetée par assis et levé.

Nous passons au vote sur la motion d'ordre de M. Dewael relative à la demande de renvoi de la résolution, avec la célérité requise, à la commission des Relations extérieures.

La motion d'ordre de M. Dewael est adoptée par assis et levé.

Le président: Je suppose que la motion de M. Calvo concernant la présence du premier ministre a été entre-temps retirée?

01.05 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Je suggère que le premier ministre économise ses forces pour

volgende week.

01.06 Dirk Van der Maelen (sp.a): Kan ik de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen niet beter meteen samenroepen om te bepalen wanneer wij de resolutie volgende week zullen bespreken?

De **voorzitter:** Iedereen hier beseft wel dat wij die resolutie zo snel mogelijk moeten bespreken, maar wij wachten toch eerst de inoverwegingneming af, waarbij de verwijzing naar de commissie uitdrukkelijk wordt vermeld.

01.07 Catherine Fonck (cdH): De heer Dallemagne en ikzelf hebben een voorstel van resolutie over hetzelfde onderwerp ingediend. Zal onze tekst aan die van Ecolo-Groen worden toegevoegd?

De **voorzitter:** Uiteraard.

02 Vervanging van een lid van het Europees Parlement

Bij brief van 12 november 2018 laat de heer Sander Loones de voorzitter van het Europees Parlement weten dat hij op 12 november 2018 tot lid van de Belgische federale regering benoemd is.

Overeenkomstig artikel 7, lid 1, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen is deze functie onverenigbaar met het mandaat van Europees Parlementslied.

De opvolger die in aanmerking komt om de heer Sander Loones te vervangen is de heer Ralph Packet.

Het blijkt dat hij nog voldoet aan de verkiezbaarheidsvooraarden, bedoeld in artikel 41 van de wet van 23 maart 1989 met betrekking tot de verkiezing van het Europees Parlement.

Om de heer Ralph Packet in staat te stellen zijn mandaat van Europees Parlementslied uit te oefenen, stel ik u voor de heer Ralph Packet voor te dragen als vast lid van het Europees Parlement.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Verslag van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie

la commission de la semaine prochaine.

01.06 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ne vaudrait-il pas mieux que je convoque dès à présent la commission des Relations extérieures et que nous déterminions quand nous discuterons de la résolution la semaine prochaine?

Le **président:** Chacun réalise ici que nous devons discuter de cette résolution le plus rapidement possible, mais nous attendons d'abord la prise en considération car elle mentionnera explicitement le renvoi en commission.

01.07 Catherine Fonck (cdH): M. Dallemagne et moi-même avons déposé une proposition de résolution sur le même sujet. Sera-t-elle jointe à celle d'Ecolo-Groen?

Le **président:** Bien sûr.

02 Remplacement d'un membre du Parlement européen

Par lettre du 12 novembre 2018, M. Sander Loones informe le président du Parlement européen de sa nomination, le 12 novembre 2018, en qualité de membre du gouvernement fédéral belge.

Conformément à l'article 7, al. 1er, de l'Acte du 20 septembre 1976 portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct, cette fonction est incompatible avec le mandat de membre du Parlement européen.

Le suppléant appelé à remplacer M. Sander Loones est M. Ralph Packet.

Il appert qu'il remplit toujours les conditions d'éligibilité prévues par l'article 41 de la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen.

Afin de permettre à M. Ralph Packet d'exercer son mandat de membre du Parlement européen, je vous propose de présenter M. Ralph Packet en qualité de membre effectif du Parlement européen.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Rapport du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale

03 Tewerkstelling en gender (3270/1)

De voorzitter: De rapporteurs zijn mevrouw Van Hoof en de heer Flahaux, die verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Besprekking

03.01 Fabienne Winckel (PS): De ongelijkheid tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt is nog altijd veel te groot. Vrouwen worden nog altijd minder betaald voor hetzelfde werk, ze vervullen minder leidende functies, slagen er nog altijd moeilijker in een evenwicht te vinden tussen privéleven en werk, en werken vaak deeltijds.

De uitdagingen zijn talrijk en moeten allemaal door de overheid getackeld worden. Het federale beleidsniveau kan de gelijkheid op de arbeidsmarkt bevorderen. Het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie heeft zich achttien maanden geleden dan ook vol enthousiasme op die problematiek geworpen en deskundigen uit de meest uiteenlopende sectoren uitgenodigd: verenigingen, overheidsinstellingen, vakbonden, gewestelijke arbeidsdiensten en universiteiten.

Ik sta hier echter als voorzitter van het adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie met een wat wrang gevoel. Mijn fractie steunt dit verslag, maar de aanbevelingen zijn niet concreet, precies en ambitieus genoeg. Dit compromis werd zo breed mogelijk gehouden, is te wollig.

Deze tekst bevat geen concrete voorstellen om de loonkloof te bestrijden, hoewel veel sprekers mogelijke oplossingen hebben voorgesteld. Een voorbeeld hiervan dat sommige landen al toepassen, is de bekendmaking van loongegevens. Mijn fractie wil ook de wet van 2012 dwingender maken.

De tekst stelt voor nieuwe schikkingen te treffen om het glazen plafond te doorbreken. Dat is erg vaag. Ik hoop dat het adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie zal instemmen met een analyse van de plaats van de vrouw in de leidinggevende functies van overheidsinstanties om vervolgens concrete maatregelen voor te stellen.

Het moederschapsverlof voor zelfstandigen werd uitgebreid van 12 naar 15 weken.

Het is een stap voorwaarts, maar waarom heeft men niet geijverd voor het dichten van de kloof tussen de sociale bescherming van zelfstandigen en die van werknemers? Waarom heeft men niet

03 Emploi et genre (3270/1)

Le président: Les rapporteurs sont Mme Van Hoof et M. Flahaux et ils renvoient au rapport écrit.

Discussion

03.01 Fabienne Winckel (PS): L'inégalité entre les femmes et les hommes dans le monde du travail demeure criante. Les femmes sont toujours moins rémunérées à travail égal, elles accèdent moins aux fonctions à responsabilités, concilient encore avec difficulté vies privée et professionnelle et travaillent souvent à temps partiel.

Les défis sont nombreux et dépendent de tous les pouvoirs publics. Le pouvoir fédéral peut agir en faveur de l'égalité sur le marché de l'emploi. C'est donc avec enthousiasme et ambition que le Comité d'avis pour l'Émancipation sociale s'est emparé de cette problématique il y a 18 mois, et a invité des experts de tous horizons: associations, instituts publics, syndicats, services régionaux d'aide à l'emploi et universités.

Pourtant, en tant que présidente du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale, j'interviens aujourd'hui avec amertume. Mon groupe soutient ce rapport mais les recommandations ne sont pas assez concrètes, précises et ambitieuses. Il s'agit du compromis le plus large possible, il est trop mou.

Ce texte ne contient aucune proposition concrète pour lutter contre l'écart salarial bien que de nombreux intervenants aient émis des pistes d'amélioration comme la publicité des données salariales, appliquée dans certains pays. Mon groupe veut aussi rendre la loi de 2012 plus contraignante.

Pour lutter contre le plafond de verre, le texte propose de nouveaux dispositifs, c'est trop vague. J'espère que le Comité d'avis pour l'Émancipation sociale acceptera d'analyser la place des femmes dans les fonctions dirigeantes des entités publiques afin de proposer ensuite des mesures concrètes.

Le congé de maternité des indépendantes est passé de douze à quinze semaines.

C'est une avancée, mais pourquoi ne pas avoir promu une couverture sociale des indépendantes proche de celle des salariées ni plaidé pour un congé de paternité facultatif pour les indépendants?

gepleit voor een facultatief vaderschapsverlof voor zelfstandigen?

Er zijn heel wat mogelijkheden om werk en privéleven beter op elkaar af te stemmen. De sprekers waren eensgezind over de collectieve arbeidsduurvermindering, de herwaardering van het ouderschapsverlof, de verlenging van het vaderschapsverlof en de noodzaak om dat verlof verplicht te maken. De meerderheid is echter doof gebleven voor die voorstellen.

De deskundigen hebben ook een gewezen op het belang van een beter beleid voor de opvang van kleine kinderen en ouderen voor een betere balans tussen werk en privéleven. Ook al kunnen we voor die zaken geen aanbevelingen formuleren omdat de deelgebieden ervoor bevoegd zijn, we hadden ons toch kunnen buigen over het probleem van de mantelzorgers die hun loopbaan on hold zetten om voor een zorgbehoevend familielid te zorgen. Maar ook op dat stuk heeft de meerderheid geen echte stappen gedaan.

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt en de bestrijding van discriminatie van vrouwen betreft, vooral dan van vrouwen van buitenlandse origine, is het activeringsbeleid van de Gewesten van essentieel belang om hen te sensibiliseren en opleidingen aan te bieden. Op het federale niveau moeten we praktijktests ontwikkelen. Ons juridische arsenaal is groot genoeg; het moet alleen verder worden verfijnd om doeltreffend te zijn.

Uit het evaluatieverslag blijkt dat er moet worden ingezet op positieve acties. Daarvoor is er een koninklijk besluit nodig, maar de meerderheid wilde niet dat dat in onze aanbevelingen zou worden opgenomen.

Er lagen verscheidene voorstellen op tafel om onvrijwillig deeltijdwerk tegen te gaan, zoals het beperken van het aantal vacatures voor deeltijdbanen of de herziening van de regelgeving betreffende de overuren. Uiteindelijk stelt de meerderheid helemaal niets voor, omdat de regering al de nodige maatregelen zou hebben getroffen. Dat is absurd!

Tal van sprekers hebben de negatieve regeringsmaatregelen ten aanzien van vrouwen aan de kaak gesteld: de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd tot 67 jaar, de strengere criteria om aanspraak te kunnen maken op het vervroegd pensioen, de aanvallen op het systeem van de gelijkgestelde periodes, de flexibilisering. De impact van die maatregelen moet geëvalueerd worden om de nodige aanpassingen aan te brengen. De

Les pistes pour améliorer la conciliation entre vies privée et professionnelle sont nombreuses. Les intervenants étaient unanimes sur la réduction collective du temps de travail, la revalorisation du congé parental, l'allongement du congé de paternité et la nécessité de le rendre obligatoire. Mais la majorité a été sourde à ces propositions.

Les experts ont aussi pointé une meilleure politique d'accueil de la petite enfance et des personnes âgées pour mieux concilier vies privée et professionnelle. Bien qu'on ne puisse rédiger des recommandations pour ces compétences qui relèvent des entités fédérées, nous aurions pu travailler à la problématique des aidants proches qui suspendent leur carrière pour s'occuper d'un proche dépendant. Mais là non plus, la majorité n'a fait aucun pas significatif.

Concernant l'accès au marché du travail et la lutte contre les discriminations envers les femmes, surtout d'origine étrangère: les politiques d'activation au niveau régional sont essentielles pour les sensibiliser et leur proposer des formations. Au niveau fédéral, nous devons développer les tests de situation. Nous disposons d'un arsenal juridique suffisant, qui doit être affiné pour assurer son effectivité.

Il ressort du rapport d'évaluation qu'il faudrait mettre en place les actions positives. Il manque un arrêté royal, que la majorité n'a pas voulu voir figurer dans nos recommandations.

En matière de lutte contre les temps partiels involontaires, plusieurs propositions étaient sur la table, telles la limitation des offres d'emploi proposées uniquement à temps partiel ou la révision de la réglementation relative aux heures supplémentaires. Finalement, la majorité ne propose rien, car le gouvernement aurait déjà pris les mesures nécessaires. C'est aberrant!

De nombreux intervenants ont dénoncé les mesures négatives prises par ce gouvernement envers les femmes: la pension à 67 ans, le durcissement de l'accès à la pension anticipée, les attaques contre les périodes assimilées, la flexibilisation. Il faut une évaluation de leur impact afin d'y apporter les correctifs nécessaires. La majorité s'y est opposée.

meerderheid heeft zich daartegen verzet.

Er werden amendementen ingediend om de tekortkomingen te verhelpen. Jammer genoeg stond de meerderheid nergens voor open. Er valt blijkbaar niet te tornen aan het akkoord tussen de verschillende partners.

Er gaapt werkelijk een kloof tussen woord en daad! In zijn boek pleitte minister De Croo voor de verlenging van het vaderschapsverlof en de verplichting voor de bedrijven tot transparantie inzake de loonkloof; die twee zaken vindt men niet terug in het verslag.

Ik denk aan het laconieke persbericht waarin men probeert te doen geloven dat deze regering zich inzet voor de gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Zouden dat enkel holle woorden zijn?

De oppositie kan er niet van worden beschuldigd kwaad te spreken. Tal van sprekers hebben het tijdens de werkzaamheden over de aangehaalde punten gehad. Die aanbevelingen zijn niet ambitieus genoeg, wat me teleurstelt. Mijn fractie heeft een motie ingediend met aanbevelingen die in dit verslag hadden moeten worden opgenomen.

Het breedst mogelijke compromis volstaat niet langer. Het resultaat staat niet in verhouding tot de uitdaging, met name de gelijkheid tussen mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt. (*Applaus*)

03.02 Wim Van der Donckt (N-VA): Ik dank mevrouw Winckel voor de constructieve wijze waarop ze het voorzitterschap van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie heeft uitgeoefend de voorbije maanden.

Sinds april 2017 boog de commissie zich over het thema gender en tewerkstelling. Na het horen van een dertigtal personen en organisaties bleek dat er nog heel wat problemen zijn. Onze staatssecretaris is zich daarvan bewust en pakt de zaken daadkrachtig aan sinds haar aantreden in februari 2017. Veel van de aanbevelingen van het adviescomité heeft zij reeds uitgewerkt.

Het is jammer dat bepaalde partijen deze resolutie niet goedkeurden omdat ze haar niet ver genoeg vinden gaan. Alle aanbevelingen zorgen nochtans voor een verbetering van de situatie. Wij hebben de verwachtingen realistisch gehouden en hebben niet willen ingrijpen in de privésfeer. Een aanbeveling

Pour pallier les insuffisances, des amendements ont été déposés. Malheureusement, la majorité n'a fait preuve d'aucune ouverture. L'accord obtenu entre les différents partenaires semble intouchable.

Quel écart entre les paroles et les actes! Dans son livre, M. De Croo mettait en avant l'allongement du congé de paternité et l'obligation de transparence pour les entreprises en matière d'écart salarial; deux éléments qui ne se retrouvent pas dans le rapport.

Je repense au communiqué laconique tentant de faire croire que ce gouvernement se mobilise pour l'égalité homme-femme.

Ne serait-ce que de la communication?

On ne pourra taxer l'opposition d'être mauvaise langue. Les éléments soulevés l'ont été par de nombreux orateurs dans nos travaux. Ces recommandations manquent d'ambition. J'en suis déçue. Mon groupe a déposé une motion présentant des recommandations qui auraient dû figurer dans ce rapport.

Le compromis le plus large possible ne suffit plus. Le résultat n'est pas à la hauteur de l'enjeu: celui de l'égalité entre les hommes et les femmes sur le marché de l'emploi. (*Applaudissements*)

03.02 Wim Van der Donckt (N-VA): Je remercie Mme Winckel pour l'esprit constructif dont elle a fait preuve au cours des derniers mois à la présidence du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale.

Depuis le mois d'avril 2017, la commission se penche sur la thématique "genre et emploi". Après des auditions au cours desquelles nous avons entendu une trentaine de personnes et d'organisations, il est apparu que de nombreux problèmes subsistent. Notre secrétaire d'État est consciente de ces difficultés et aborde les dossiers avec dynamisme depuis son entrée en fonctions en février 2017. Elle a déjà mis en œuvre un grand nombre des recommandations formulées par le comité d'avis.

Il est regrettable que certains partis n'adoptent pas cette résolution parce qu'ils estiment qu'elle manque d'ambition. L'ensemble des recommandations vise pourtant à améliorer la situation. Nous avons veillé à ce que les attentes restent réalistes et nous n'avons pas voulu

over de verplichting om het vaderschapsverlof op te nemen, vonden wij een brug te ver. Vaders sensibiliseren om ouderschapsverlof op te nemen, moet wel kunnen. Dit najaar bekijkt de staatssecretaris hoe de campagne 'Ouderschapsverlof zoekt vader', in samenwerking met de PXL Hogeschool, breder kan worden verankerd in de samenleving.

Ook voltijds werken moet worden aangemoedigd. De overheid nam al maatregelen om werkgevers aan te moedigen werknelmers die onvrijwillig deeltijds werken, indien mogelijk voltijds aan te stellen. Ook de werknelmers moeten worden aangespoord. De SERV rekende uit dat meer dan 66% van de inactieve vrouwen met een migratieachtergrond huisvrouw is, tegen 28% van de inactieve vrouwen van Belgische afkomst. Deze groep vrouwen kan een positieve impact hebben op een beter genderevenwicht op de arbeidsmarkt.

Wij steunen de aanbevelingen van het adviescomité en kijken uit naar de beleidsnota van de staatssecretaris volgende week. (*Applaus bij N-VA*)

03.03 Jean-Jacques Flahaux (MR): Dit thema werd op de agenda geplaatst door een Kamerlid, Zuhal Demir, die toen nog geen staatssecretaris was.

Door dit onderwerp aan te kaarten zal men een verandering teweegbrengen. Als leden van het Adviescomité moeten we de bevoegde ministers ertoe aanzetten de wetgeving aan te passen.

Verder bleek uit de hoorzittingen dat de wetten nog onvoldoende worden toegepast.

Als man ben ik er trots op dat ik hier op het spreekgestoelte sta. In 2007 was ik de enige man in het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie.

Mannen zouden niet geïnteresseerd zijn in gelijkheidswesties. Ook vandaag nog beschouwen velen deze kwestie als een 'vrouwenprobleem'. Ik ben het daarmee niet eens. De situatie op het vlak van gendergelijkheid zal veranderen als de mannen veranderen. Het zijn de mannen die feministisch moeten worden. (*Applaus*)

In België, een land dat op het internationale vlak nochtans geen slechte leerling is, is de gelijkheid

intervenir dans la sphère privée. Une recommandation relative à l'obligation de prendre le congé de paternité nous a paru exagérée. Toutefois, les pères doivent pouvoir être sensibilisés à l'utilité de prendre ce congé. Cet automne, la secrétaire d'État va examiner, en collaboration avec la PXL Hogeschool, la question de savoir comment mieux ancrer la campagne "Congé parental recrute des pères" dans la société.

Le travail à temps plein doit également être encouragé. Les pouvoirs publics ont déjà pris des mesures visant à encourager si possible les employeurs à désigner pour un travail à temps plein les travailleurs involontairement occupés à temps partiel. Les travailleurs doivent également être encouragés. Le SERV a calculé que plus de 66 % des femmes inactives issues de l'immigration sont femmes au foyer, contre 28 % des femmes inactives belges d'origine belge. Ce groupe de femmes peut avoir une influence positive sur l'équilibre entre les genres sur le marché de l'emploi.

Nous soutenons les recommandations du Comité d'avis et attendons avec impatience de découvrir la note de politique générale de la secrétaire d'État la semaine prochaine. (*Applaudissements sur les bancs de la N-VA*)

03.03 Jean-Jacques Flahaux (MR): Ce thème a été mis à l'ordre du jour par une députée, à l'époque pas encore secrétaire d'État, Zuhal Demir.

Aborder ce sujet, va faire changer les choses. Nous, membres du Comité d'avis, devrons inciter les ministres responsables à bouger les législations.

Par ailleurs, les auditions ont montré que les lois ne sont pas encore suffisamment appliquées.

Je suis fier, comme homme, d'être ici à la tribune. En 2007, j'étais seul au Comité d'avis Émancipation sociale.

Les questions d'égalité n'intéresseraient pas les hommes. Encore aujourd'hui, beaucoup considèrent que c'est un problème de "nanas". Je ne suis pas d'accord. Les choses vont changer en termes d'égalité hommes-femmes quand les premiers changeront. Ce sont les hommes qui doivent devenir féministes. (*Applaudissements*)

En Belgique, qui n'est pourtant pas un mauvais élève au niveau international, l'égalité entre les

tussen mannen en vrouwen nog altijd problematisch, zeker in de arbeidswereld.

Het Adviescomité heeft zijn schouders gezet onder de strijd tegen seksueel geweld. Dankzij het werk van het Adviescomité werden de drie centra geopend, wat een uniforme behandeling van vrouwelijke slachtoffers bevordert. Aangezien er twee keer zoveel slachtoffers opgevangen worden dan oorspronkelijk gedacht, heeft de staatssecretaris de ambitie om één centrum per provincie te openen.

Mevrouw Winckel zit in de oppositie. Het is dan ook begrijpelijk dat ze probeert nog verder te gaan. Ik had ook op een aantal punten verder willen gaan. We hebben voorstellen van Ecolo en de sp.a. in de tekst opgenomen.

03.04 Fabienne Winckel (PS): Ik denk niet dat ik te wil gaan. De deskundigen waren unaniem van oordeel dat het verplicht stellen van het vaderschapsverlof de druk op de vaders zou wegnemen.

Wat de DAVO en de alimentatievorderingen betreft, hadden we, in plaats van een korte zin over het verbeteren van de toegang, middelen moeten uittrekken om die voorziening effectief en performant te maken.

03.05 Jean-Jacques Flahaux (MR): Mannen die vaderschapsverlof hebben opgenomen worden daarna feministischer en ik hoop dat we verder in die richting evolueren. Momenteel was het gezien de samenstelling van het Adviescomité niet mogelijk om dit te bewerkstelligen.

Wij hebben aanbevelingen opgesteld ter attentie van de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen, en pleiten onder meer voor een betere samenwerking en coördinatie van de diverse initiatieven. Tevens moet ook de loonkloof verder worden gedicht, ook al behoren we op dat punt al tot de beste leerlingen in Europa.

We moeten erop toezien dat de wet van 2012 door middel van nieuwe wettelijke instrumenten of sectorale akkoorden wordt toegepast, en we moeten de doeltreffendheid ervan evalueren. Daarbij moeten we aandacht hebben voor de analyserapporten van de bedrijven en de rol van de bemiddelaar.

Voor het onderzoek zijn er meer gegevens nodig over de bezoldigingsstructuur van bedrijven, zonder de vertrouwelijkheid evenwel uit het oog te verliezen. Ook de aard van de voordelen moet

hommes et les femmes pose encore question, notamment dans le monde du travail.

Le Comité d'avis s'était attelé à lutter contre les agressions sexuelles. Grâce à lui, des centres accueillent de manière identique les femmes victimes. Vu qu'il reçoit deux fois plus de public qu'estimé, la secrétaire d'État a l'ambition d'en ouvrir un par province.

Mme Winckel étant dans l'opposition, je comprends qu'elle essaie de pousser le bouchon le plus loin possible. J'aurais également souhaité aller plus loin sur certains points. Nous avons intégré des propositions d'Ecolo et du sp.a.

03.04 Fabienne Winckel (PS): Je ne pense pas pousser le bouchon trop loin. À l'unanimité, les experts ont considéré que rendre le congé de paternité obligatoire permettrait de retirer la pression exercée sur les pères.

Concernant le SECAL et les créances alimentaires, au lieu d'une petite phrase parlant d'améliorer l'accès, nous aurions dû prévoir des moyens pour rendre cette structure efficace et performante.

03.05 Jean-Jacques Flahaux (MR): Après un congé de paternité, les hommes deviennent plus féministes et je souhaite que nous allions vers cela. Mais pour l'instant, la composition du Comité d'avis n'a pas permis d'aller plus loin.

Nous avons dressé des recommandations à l'attention de l'exécutif fédéral, communautaire et régional, dont celle invitait à intensifier la coopération et à améliorer la coordination entre les différentes initiatives. Il faut également réduire encore notre écart salarial, même si celui-ci est déjà parmi les plus faibles d'Europe.

Il faut veiller à l'application de la loi de 2012 avec de nouveaux instruments législatifs ou des accords sectoriels et évaluer son effectivité en étant attentifs aux rapports d'analyse des entreprises et au rôle du médiateur.

Il faut avoir davantage de données sur la structure de rémunération des entreprises, pour faciliter la recherche, tout en préservant la confidentialité. La nature des avantages doit également être analysée.

worden onderzocht.

Om het glazen plafond te bestrijden moeten er in het interministeriële overlegcomité en samen met de sociale partners nieuwe maatregelen worden bestudeerd en moet de toegang van vrouwen tot leidinggevende functies worden bevorderd.

Symbolisch gezien is het een goede zaak dat de NMBS en Proximus door een vrouw worden geleid en dat de machtigste politicus in Europa, de Duitse bondskanselier, een vrouw is.

Vrouwelijk ondernemerschap moet worden aangemoedigd door de organen te steunen die begeleiding of steun bieden. Het idee dat een vrouw geen bedrijfsleider kan zijn, is nog steeds te wijdverbreid. De informatie over de verlenging van het moederschapsverlof en de toekenning van dienstencheques moet ook worden verbeterd.

Voor wat de vervrouwelijking van de beroepen betreft, moet het overzicht van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen worden gebruikt om de werkgelegenheid te bevorderen in de sectoren met een tekort aan vrouwelijke of aan mannelijke werknemers, met name door de opleidingen en de voorlichting uit te bouwen en de betrokken sectoren te sensibiliseren.

De thema's zijn met elkaar verbonden. Het vaderschapsverlof wordt weinig opgenomen in sectoren waar er vooral mannen werkzaam zijn. Als er meer vrouwen zijn, zal de mentaliteit veranderen.

Er bestaan maatregelen voor een beter evenwicht tussen het privé- en het beroepsleven, maar ze worden niet altijd toegepast. Administraties moeten ertoe worden aangezet om de mensen hierover beter te informeren. Veel vaders nemen het vaderschapsverlof niet op, omdat ze niet goed geïnformeerd zijn, of wegens de negatieve beeldvorming over het vaderschapsverlof.

Het document is extreem lang. Iedereen zou doordringen moeten zijn van de besluiten in deze tekst, opdat de administraties die ook zouden toepassen. De aanbevelingen hadden weliswaar doortastender kunnen zijn. Door deze toe te passen zetten we echter een stap naar de gelijkheid van mannen en vrouwen.

03.06 Els Van Hoof, rapporteur: Ook ik ben opgetogen om hier als rapporteur de aanbevelingen over de situatie van vrouwen op de arbeidsmarkt te kunnen voorleggen. In het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie werd van april 2017 tot januari 2018 een rijk debat gevoerd met meer

Pour lutter contre le plafond de verre, il faut étudier de nouveaux dispositifs en comité de concertation interministériel et avec les partenaires sociaux, et encourager l'accès des femmes aux fonctions dirigeantes.

Sur le plan symbolique, on peut se réjouir que la SNCB et Proximus soient dirigées par des femmes et que la personnalité politique la plus puissante en Europe, la chancelière allemande, soit une femme.

L'entrepreneuriat féminin doit être encouragé, en soutenant les organismes qui offrent un accompagnement. L'idée qu'une femme ne peut être chef d'entreprise est encore trop répandue. Il faut améliorer l'information, notamment sur l'allongement du congé de maternité et l'octroi de titres-services.

Concernant la féminisation des métiers, il faut utiliser l'aperçu de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes pour promouvoir l'emploi dans des secteurs en carence, en développant la formation et l'information. Il faut également sensibiliser les secteurs.

Les thématiques sont liées. Le congé de paternité est peu utilisé dans les secteurs où une majorité d'hommes travaillent. S'il y a davantage de femmes, les mentalités changeront.

Concernant la conciliation entre vie privée et vie professionnelle, des choses existent mais ne sont pas toujours utilisées. Il faut inciter les administrations à mieux informer. De nombreux pères ne prennent pas leur congé de paternité par méconnaissance ou à cause d'une image négative.

Le document est extrêmement long. Chacun devrait s'imprégner de ses conclusions afin que les administrations les appliquent. Les recommandations auraient certes pu aller plus loin. Mais en les appliquant, nous franchissons une étape vers l'égalité entre les hommes et les femmes.

03.06 Els Van Hoof, rapporteur: Je suis également enchantée de pouvoir présenter en tant que rapporteur les recommandations relatives à la situation des femmes sur le marché de l'emploi. Au sein du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale, un débat riche auquel participèrent plus de

dan 30 experts. Dit verslag zal nog vaak gebruikt worden als bron voor goede wetsvoorstellingen.

Er kan slechts één conclusie worden getrokken: dit land kent nog geen gendergelijkheid. Het krijgen van kinderen werkt nog altijd discriminerend voor vrouwen of heeft een negatieve impact op hun carrière. Dat is onaanvaardbaar. Het zal zich niet vanzelf oplossen. Daarom zijn er maatregelen nodig, ook al grijpen ze in op gewoontes en op de private sfeer.

Het is waar dat er in elk aspect al stappen vooruit zijn gezet. Het klopt ook dat het rapport nog niet ver genoeg gaat. Maar het heeft het debat gelanceerd en het zal dienen als inspiratiebron.

Ik licht graag enkele voorgestelde maatregelen toe.

Ten eerste zal de veelbesproken loonkloof niet verdwijnen zonder bijkomende maatregelen. Vandaag stabiliseert de loonkloof op 20% en per uurloon bedraagt ze 7,6%. Dat komt omdat 44% van de werkende vrouwen deeltijds werkt. Uit de cijfers blijkt dat ook de extralegale voordelen veel minder voor vrouwen zijn bestemd. De loonkloofwet schiet dus te kort en een evaluatie is nodig. Daarbij moet onder meer worden nagegaan of de intrede van een bemiddelaar kan worden verplicht.

De diep ingebakken denkbeelden over de rol van vrouwen in het gezin, waardoor vrouwen niet de kans krijgen om zich ten volle op hun carrière te richten, vormen de absis van veel andere problemen. Vrouwen hebben wekelijks zes uur minder vrije tijd en spenderen zeven uur meer aan het huishouden. Vier op de tien klachten bij het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen gaan over zwangerschap en moederschap. Een kind krijgen werkt dus nog altijd discriminerend en rolbestendigend. Zo zegt 20% van de vrouwen die borstvoeding geven dat het – wettelijk toegestane – kolven op de werkvlloer niet wordt getolereerd door hun werkgever. Wij willen dat van de verschillende elementen van discriminatie – ook van vaders die ouderschapsverlof willen nemen – wordt onderzocht of ze in de antidiscriminatiewetgeving kunnen worden opgenomen. Ook medisch begeleide voortplanting hoort daarbij.

30 experts a été mené entre avril 2017 et janvier 2018. Nul doute que ce rapport sera souvent utilisé comme source pour de bonnes propositions de loi.

Une seule conclusion peut en être tirée: ce pays ne connaît pas encore d'égalité entre les sexes. Avoir des enfants est encore en 2018 une cause de discrimination pour les femmes ou entraîne des conséquences négatives pour leur carrière. C'est inacceptable. Le problème ne se résoudra pas de lui-même. C'est la raison pour laquelle des mesures sont nécessaires, même si elles empiètent sur les habitudes et la sphère privée.

Il est vrai que des avancées ont été réalisées sous tous les aspects. Il est vrai aussi que le rapport n'est pas encore assez ambitieux. Mais il a le mérite d'avoir lancé le débat et il servira de source d'inspiration.

Je commenterai volontiers quelques-unes des mesures proposées.

Tout d'abord, nous ne ferons pas l'économie de mesures additionnelles pour combler l'écart salarial qui a déjà fait l'objet de nombreuses discussions. Il se stabilise actuellement autour de 20 % et il atteint 7,6 % par salaire horaire. Cette situation résulte du fait que 44 % des femmes employées travaillent à temps partiel. Il ressort des chiffres que les femmes bénéficient aussi sensiblement moins des avantages extralégaux. La loi sur l'écart salarial présente donc des lacunes et doit être évaluée. À cette occasion, il conviendra d'étudier, entre autres, si l'intervention d'un médiateur peut être imposée.

Les indécrotables stéréotypes sur le rôle de la femme dans la famille qui empêchent les femmes de se concentrer pleinement sur leur carrière sont à l'origine de nombreux autres problèmes. Les femmes ont six heures de loisirs en moins par semaine et consacrent sept heures de plus aux tâches ménagères. À l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes, quatre plaintes sur dix portent sur la grossesse et la maternité. La maternité n'a donc pas fini d'avoir des effets discriminatoires et de conforter les femmes dans leur rôle traditionnel. Parmi les femmes qui allaitent, par exemple, 20 % affirment que leur employeur ne tolère pas qu'elles tirent leur lait, une pratique pourtant autorisée par la loi. Nous souhaitons que l'on examine la possibilité d'insérer différents éléments discriminatoires – y compris pour les pères qui désirent prendre un congé parental – dans la législation antidiscrimination. La procréation médicalement assistée est également à prendre en considération.

Daarnaast moet de quotawetgeving van 2011, die vraagt dat de raad van bestuur van topbedrijven voor minstens een derde uit vrouwen bestaat, worden bijgestuurd. We vragen een evaluatie van de wet in 2020 in plaats van pas in 2023. Ook de directiecomités moeten onder de loep worden genomen, vooral in de autonome overheidsbedrijven of waar de overheid meerderheidsaandeelhouder is.

Ten slotte moet de arbeidsparticipatie van vrouwen met een migratieachtergrond dringend worden aangepakt. Zij hebben 18% minder kans om reactie op een sollicitatiebrief te krijgen en 28% minder kans om voor een gesprek te worden uitgenodigd. Dat is choquerend. We moeten niet alleen inzetten op mysterycalls, maar ook op opleiding en taal en het wegwerken van culturele barrières. Werk moet een positief en verrijkend verhaal zijn.

We kunnen niet langer tevreden zijn met de geboekte vorderingen. In de 21ste eeuw is bijna-gelijkheid niet genoeg, effectieve gelijkheid is het doel. De aanbevelingen zijn een belangrijke stap in die richting en kunnen als een stuwmotor dienen voor verdere initiatieven.

Ik hoop dat de staatssecretaris voor Gelijke Kansen nog voor het einde van de huidige regeerperiode met haar plan inzake gender en tewerkstelling naar buiten komt. (*Applaus*)

03.07 Nele Lijnen (Open Vld): Ik dank de commissievoorzitter voor de goede organisatie. Ik dank ook alle sprekers, collega's en diensten die aan het rapport hebben meegewerkten.

De Open Vld-fractie steunt deze tekst. Vicepremier De Croo heeft de 21ste eeuw zelfs gebombardeerd tot de eeuw van de vrouw. Zijn boek noemt hij een opdrachtboek. Dit rapport is ook een rapport om mee aan de slag te gaan. Dit is geen eindpunt, maar een beginpunt.

De rode draad doorheen de besprekingen was dat er nog veel werk is en dat cijfermateriaal van essentieel belang is. Meten is en blijft weten.

In onze vergaderingen werd duidelijk dat het thema tewerkstelling en gender een huis met vele kamers is. Een van de problemen is voldoende en betaalbare kinderopvang. Een ander is opvang voor zorg vragende ouders van de werkende generatie.

Il y a également lieu d'adapter la législation de 2011 relative aux quotas, qui demande que le conseil d'administration des plus grandes entreprises compte au moins un tiers de femmes. Nous demandons que la loi soit évaluée en 2020 plutôt qu'en 2023. Les comités de direction doivent également être passés au crible, en particulier ceux des entreprises publiques autonomes ou des entreprises dont l'État est l'actionnaire principal.

Enfin, il convient de s'attaquer au taux d'emploi des femmes d'origine étrangère, lesquelles ont 18 % de chances en moins d'être contactées après une lettre de candidature et 28 % de chances en moins d'être invitées à un entretien. Ces chiffres sont choquants. Nous ne devons pas seulement investir dans les appels mystère, mais également dans la formation et les langues, et faire tomber les barrières culturelles. Le travail doit être quelque chose de positif et d'enrichissant.

Nous ne pouvons pas nous satisfaire plus longtemps des avancées réalisées. Au 21e siècle, la quasi-égalité n'est pas suffisante, il faut viser la véritable égalité. Les recommandations sont une étape importante dans cette direction et peuvent servir de moteur pour des initiatives ultérieures.

J'espère que le plan d'action Genre et Emploi de la secrétaire d'État à l'égalité des chances arrivera encore avant la fin de l'actuelle législature. (*Applaudissements*)

03.07 Nele Lijnen (Open Vld): Je remercie la présidente de commission pour la bonne organisation. Je remercie aussi toutes les oratrices et tous les orateurs, les collègues et les services qui ont contribué au rapport.

Le groupe Open Vld soutient ce texte. Le vice-premier ministre De Croo a même baptisé le 21ème siècle siècle de la femme. Il considère que son livre est inspiré par une mission. Ce rapport est lui aussi destiné à être emporté avec soi pour accomplir des tâches. Il n'est pas un aboutissement, mais un début.

Le fil rouge des discussions était l'ampleur du travail qui reste à accomplir et l'importance cruciale des données chiffrées car l'on ne peut juger d'une situation en connaissance de cause que si l'on dispose d'instruments de mesure.

Il est apparu clairement au fil de nos réunions que le thème "emploi et genre" présentait de multiples facettes. L'existence de structures d'accueil des enfants qui soient abordables et en nombre suffisant constitue l'un des obstacles à cet égard.

Als we met zijn allen vinden dat vrouwen actiever moeten zijn, dan moeten we daarop inzetten.

Inzake ouderschapsverlof pleit ik vooral voor flexibiliteit en keuzevrijheid, zodat ouders samen de puzzel kunnen leggen. Onze fractie heeft een aantal voorstellen op tafel gelegd, met onder andere aandacht voor de problematiek van gescheiden ouders. Themaverloven moeten over de stelsels heen flexibeler kunnen worden opgenomen. Ook rond de rol van de vrouw in het gezin, vervrouwelijking van de beroepen en vrouwelijk ondernemerschap hebben we voorstellen. Het laatste thema is in de beleidsnota's van de ministers Peeters en Ducarme opgenomen en dat is goed.

Dan zijn er nog het glazen plafond en de loonkloof. Minister De Croo wijst er in zijn boek op dat de tonnen informatie waarover bedrijven beschikken, moeten worden verwerkt in statistieken.

Onze werkzaamheden zijn uitgegaan in een opdrachtenboek om mee aan de slag te gaan. Wij zijn alvast van plan om dat te doen en onze wetsvoorstellingen komen eraan. (*Applaus*)

03.08 Monica De Coninck (sp.a): Ik wil de voorzitter van de werkgroep, mevrouw Fabienne Winckel en alle collega's danken voor de respectvolle manier waarop we hebben kunnen werken.

Wie een duurzaam beleid wil voeren, moet zich afvragen wat de uitdagingen van de toekomst zijn. Zijn die geïdentificeerd, dan moet men gepaste acties ontwikkelen. Die uitvoeren kost tijd. Wie iets veranderd wil krijgen, moet de vrouwen mee hebben, dat weet ik uit ervaring. Voor de toekomst hebben we dus 'vooruitziende vrouwen' nodig.

Kwaliteit nastreven in alle geledingen van onze complexe samenleving is een uitdaging. Sleutels zijn teamwork, sociale intelligentie, samenwerking en de behoeften van iedereen in kaart brengen. Dit zijn typisch vrouwelijk eigenschappen.

Het is pijnlijk dat we het eind 2018 nog over tewerkstelling en gender moeten praten. Iedereen is het erover eens dat werk werkbaar moet zijn, maar

L'accompagnement des parents de la génération active, dès lors que ceux-ci nécessitent des soins, constitue un autre point épique. Si nous sommes convaincus que les femmes doivent participer plus activement au marché de l'emploi, il nous faut intervenir sur ces points.

En matière de congé parental, je préconise surtout la souplesse et la liberté de choix, de sorte que les parents puissent assembler ce puzzle ensemble. Notre groupe a déposé des propositions sur la table, notamment en s'intéressant à la situation des parents divorcés. Les congés thématiques devraient pouvoir être pris plus souplement dans les différents régimes. Nous avons aussi formulé des propositions en ce qui concerne le rôle des femmes au sein des ménages, la féminisation des métiers et l'entrepreneuriat féminin. Ce dernier thème figure aussi dans les notes politiques des ministres Peeters et Ducarme, ce qui est positif.

Quant à la question du plafond de verre et de l'écart salarial, le ministre De Croo souligne dans son livre que les tonnes d'informations dont les entreprises disposent doivent être intégrées dans des statistiques.

Nos travaux ont débouché sur toute une panoplie de tâches à accomplir. Nous avons en tout cas l'intention de nous y atteler et nos propositions de loi en la matière verront bientôt le jour. (*Applaudissements*)

03.08 Monica De Coninck (sp.a): Je voudrais remercier la présidente du groupe de travail, Mme Fabienne Winckel ainsi que tous ses collègues, pour nous avoir permis de mener à bien nos travaux dans le respect.

Si l'on veut mener une politique durable, il faut se demander quels seront les défis de demain. Une fois ceux-ci identifiés, il faut mettre en place des actions adaptées. Leur mise en œuvre prendra du temps. Je sais par expérience que ceux qui veulent du changement doivent avoir les femmes de leur côté. Pour le futur, nous avons donc besoin de "femmes prévoyantes".

Viser la qualité dans tous les segments de notre société complexe est un défi. Il convient d'identifier à cet effet les clés que sont le travail en équipe, l'intelligence sociale, la coopération et les besoins de chacun et de chacune. Il s'agit de caractéristiques typiquement féminines.

Il est douloureux de constater que nous devions encore, fin 2018, discuter de l'emploi et des inégalités entre les sexes. Tout le monde s'accorde

wat betekent dat precies? Hier klinken vaak pleidooien voor meer en langer werken voor iedereen, maar wie vandaag naar de arbeidsomstandigheden van mensen kijkt, kan moeilijk beweren dat het er beter op geworden is. Wie meer en langer werk wil, zal een kader moeten scheppen waarin mannen en vrouwen meer en langer willen en kunnen werken.

Veel mensen krijgen nog steeds geen kansen. Leeftijd, gender, etnische groep en scholing zijn vaak de struikelblokken daarbij. Werkgevers moeten hun conservatieve houding dringend laten varen, want wie eerst een lange lijst mensen uitsluit, moet niet klagen dat er geen geschikt personeel te vinden is.

Dit verslag is lijvig en ik hoop dat het niet in de een of andere lade verdwijnt. De loonkloof kennen we al heel lang, maar de werkgevers zagen dwingende maatregelen nooit zitten. Ze voelden zich verantwoordelijk en ze zouden het zelf wel oplossen.

Wat diversiteit betreft, inclusief de genderproblematiek, is er binnen de ondernemingen te weinig gebeurd. De vrijwilligheid heeft niet gewerkt en het wordt dus tijd om aan verplichtingen te denken.

Het glazen plafond is niet voldoende doorbroken, maar vrouwen kampen ook met het syndroom van de *sticky floor*. Vrouwen moeten overtuigd worden dat ze capabel zijn om hoge functies op te nemen. Het beleid moet daar bewust mee bezig zijn. Bij het vrouwelijk ondernemerschap spelen dezelfde zaken. Vrouwen vrezen risico's, want ondernemen is niet evident. Vrouwelijke ondernemers zijn ondervertegenwoordigd en daar moeten we iets proberen aan te doen.

Als politie en brandweer moeten vervrouwelijken, dan moet er infrastructuur komen zoals gescheiden toiletten en kleedruimtes. Er moet een veilige omgeving gecreëerd worden en de communicatiestijl moet respectvoller. Het onderwijs heeft bij dit alles ook een belangrijke rol te spelen.

Europa heeft België op de vingers getikt wegens

à penser que le travail doit être faisable, mais qu'est-ce que cela signifie au juste? Nous entendons souvent résonner ici des plaidoyers en faveur d'une augmentation du volume de travail et d'un allongement dans le temps de celui-ci pour tous, mais quiconque observe aujourd'hui les conditions de travail des travailleurs peut difficilement prétendre que la situation s'est améliorée. Quiconque souhaite plus de travail plus longtemps devra créer un cadre au sein duquel les hommes et les femmes voudront et pourront travailler plus et plus longtemps.

Bon nombre de personnes ne se voient toujours offrir aucune chance. C'est souvent au niveau de l'âge, du sexe, du groupe ethnique et de l'éducation qu'existent des blocages. Les employeurs doivent d'urgence abandonner leur attitude conservatrice, car quiconque exclut d'emblée une longue liste de personnes ne doit pas se plaindre de ne pas trouver de personnel adéquat.

Ce rapport est consistant et j'espère qu'il ne disparaîtra pas dans l'un ou l'autre tiroir. Nous connaissons l'écart salarial depuis très longtemps déjà, mais les employeurs n'ont jamais trouvé opportun d'instaurer des mesures contraignantes. Ils se sentaient responsables et s'estimaient en mesure de solutionner le problème par eux-mêmes.

Trop peu de choses ont changé dans les entreprises en matière de diversité, y compris sur la question du genre. Compter sur la bonne volonté n'a pas fonctionné et le moment est venu, par conséquent, d'envisager des mesures contraignantes.

Le plafond de verre n'a pas été suffisamment brisé, mais les femmes souffrent par ailleurs du syndrome du "plancher collant". Il faut les convaincre qu'elles sont capables d'assumer de hautes fonctions. La politique doit œuvrer dans ce sens. Les femmes souffrent de maux analogues en ce qui concerne la création d'entreprises. Les femmes hésitent à prendre des risques car créer une entreprise n'est pas une sinécure. Les entrepreneuses sont sous-représentées et nous devons tenter de remédier à cette lacune.

Si les corps de police et de pompiers doivent se féminiser, il faudra alors prévoir des infrastructures séparées pour les toilettes et les vestiaires, par exemple. Il faut créer un environnement sûr, organiser une communication plus respectueuse. L'enseignement a aussi un rôle important à jouer dans ce cadre.

La Belgique s'est fait admonester par l'Europe pour

een te lage participatie van vrouwen met een andere etnische achtergrond op de arbeidsmarkt. De mysterycalls zijn inzake etnische minderheden een eerste stap, maar er moeten nog veel meer inspanningen geleverd worden.

Het vaderschapsverlof wil men niet opleggen vanwege de individuele keuzevrijheid, maar dezelfden die dat verdedigen, zijn de eersten die altijd klaarstaan om andere groepen in onze samenleving verregaande verplichtingen op te leggen. Dat is niet consequent en we moeten het probleem op tafel leggen.

Ik ben blij dat de tekst een genderanalyse aanbeveelt op het vlak van de arbeidsongevallen. Veel gevlogen daarvan worden bij mannen als beroepsziekte erkend, maar bij vrouwen is dat nagenoeg onbestaand. Ook de enorm gestegen langdurige ziekte bij vrouwen zal worden onderzocht. Uiteraard participeren meer vrouwen aan de arbeidsmarkt, maar toch is het interessant te onderzoeken waarom vrouwen uit bepaalde beroepscategorieën negen jaar eerder sterven dan andere.

De levensverwachting tussen de verschillende beroepen loopt sterk uiteen. Om ervoor te zorgen dat meer mensen werken en dat mensen langer werken is er doorgedreven onderzoek nodig naar de verhouding gezin – vrije tijd – werk. De tekst bevat een aantal aanbevelingen in dat verband. Ook de mobiliteitsproblematiek mag daarbij niet uit het oog worden verloren.

De voorzitster van de commissie beschouwt dit resultaat als een te mager beestje: het is slechts één stap, terwijl er twee of meer nodig zijn. We hebben gestemd voor het amendement om een genderanalyse van de regeringsmaatregelen uit te voeren, maar het werd jammer genoeg niet goedgekeurd. De sp.a heeft voor deze tekst gestemd, omdat het hoe dan ook om een stap vooruit gaat. (*Applaus*)

03.09 Catherine Fonck (cdH): Ik dank het Adviescomité voor zijn analyse en aanbevelingen. Van onze kant hebben we in de loop der jaren heel wat voorstellen ingediend over de verzoening tussen werk en privéleven, over de DAVO en de alimentatievorderingen, het moederschapsverlof, de mantelzorgers en het verkleinen van de loonkloof. We hoeven niet te wachten tot een verslag de regering ertoe aanzet in actie te schieten. De wetgever kan het initiatief nemen. De commissie voor de Sociale Zaken zou die vele voorstellen

le taux d'emploi trop faible des femmes d'origine étrangère. Les appels mystère sont une première étape pour les minorités ethniques, mais il faudra encore faire beaucoup plus d'efforts.

On brandit la liberté de choix individuelle pour refuser d'imposer le congé de paternité mais ceux qui défendent cette liberté sont les mêmes qui sont toujours prêts à imposer de lourdes obligations à d'autres groupes de notre société. Ce n'est pas cohérent et il nous faut aborder le problème que pose cette incohérence.

Je me réjouis que le texte recommande une analyse du genre sur le plan des accidents du travail. Pour beaucoup d'hommes, les conséquences de ces accidents sont reconnues comme maladie professionnelle mais ce n'est pas le cas ou si peu pour la plupart des femmes. Les congés de maladie de longue durée chez les femmes, lesquels sont en forte augmentation, seront examinés. Il va sans dire que le taux d'emploi des femmes a progressé mais il serait aussi intéressant de se pencher sur les raisons pour lesquelles les femmes de certaines catégories professionnelles meurent neuf ans avant les autres.

L'espérance de vie varie considérablement d'un métier à l'autre. Pour faire augmenter le nombre de travailleurs et faire en sorte qu'ils travaillent plus longtemps, il est indispensable de se pencher sur la relation entre famille, temps libre et travail. Le texte comporte une série de recommandations à cet égard. Il ne faut pas non plus perdre de vue la question de la mobilité.

La présidente de la commission juge ce résultat trop maigre: il s'agit seulement d'une étape, deux autres étapes au moins sont nécessaires. Nous avons voté en faveur de l'amendement visant à soumettre les mesures gouvernementales à une analyse de genre mais cet amendement n'a malheureusement pas été adopté. Le groupe s.pa a voté pour ce texte car il s'agit d'une avancée. (*Applaudissements*)

03.09 Catherine Fonck (cdH): Je remercie le Comité d'avis pour son analyse et ses recommandations. De notre côté, nous avons déposé nombre de propositions de loi, depuis longtemps, sur la conciliation entre travail et vie privée, sur le SECAL et les créances alimentaires, le congé de maternité, les aidants proches ou encore sur la réduction de l'écart salarial. Nous n'avons pas besoin d'attendre qu'un rapport incite le gouvernement à bouger: le législateur peut prendre l'initiative. La commission des Affaires sociales

eindelijk moeten behandelen.

Onze fractie zal de aanbevelingen van het Adviescomité goedkeuren, ook al had men nog verder kunnen gaan. Het is de hoogste tijd dat woorden in daden worden omgezet.

03.10 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Ik ben verheugd over het werk dat het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie verzet heeft en het lijvige rapport dat eruit is voortgesproten. Bepaalde vaststellingen en aanbevelingen komen er steeds weer in terug, maar het ambitieniveau ligt beduidend lager voor de concrete beleidsaanbevelingen.

Ik vind het teleurstellend dat men het bij een sensibiliseringcampagne houdt over het vaderschapsverlof. Volgens de heer Flahaux zijn de mannen er niet klaar voor. Maar de vrouwen zijn het wachten beu! Sommige mannen zouden niet veel zin hebben om voor hun kind te zorgen, of het zijn de werkgevers die op de rem gaan staan.

Kersverse ouders hebben het zwaar. In de Scandinavische landen hebben ouders een jaar ouderschapsverlof. In die periode, vlak na de geboorte, wordt de taakverdeling in het gezin bepaald. Er moet dringend werk gemaakt worden van een verplicht vaderschapsverlof.

De regering procrastineert: in het verslag wordt voorgesteld een studie uit te voeren om te bekijken welke maatregel er moet worden genomen, maar die maatregel staat al in het verslag!

Ik kan bepaalde voorstellen onderschrijven. U mag echter niet beweren dat u verder werk wil maken van de integratie van de genderdimensie op alle bestuursniveaus, want deze regering valt de rechten van de vrouwen systematisch aan.

Vrouwen hebben de meest versnipperde loopbanen, de meeste deeltijdbanden en de meest onzekere jobs. Ze worden dan ook het hardst getroffen door de pensioenhervormingen of de flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Onze amendementen om de tekst in overeenstemming te brengen met de tijdens de hoorzitting geformuleerde voorstellen, werden allemaal verworpen. We dienen dan ook een motie in. Het is de laatste kans om deze tekst te verbeteren. De motie omvat drie maatregelen: mantelzorgers steunen door de sociale rechten te versterken, het vaderschapsverlof tot vijftien dagen

devrait, enfin, traiter de ces nombreuses propositions.

Notre groupe approuvera les recommandations du Comité d'avis, même si on aurait pu aller plus loin. Il est grand temps de passer des paroles aux actes.

03.10 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Je me réjouis du travail impressionnant du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale. Si certains constats et recommandations reviennent sans cesse, les ambitions se réduisent fortement quand il s'agit de passer aux actes.

Je suis déçue qu'on se contente, pour le congé de paternité, d'une campagne de sensibilisation. Selon M. Flahaux, les hommes ne sont pas prêts. Mais les femmes en ont marre d'attendre! Certains semblent ne pas avoir envie de s'occuper de leur enfant ou alors ce sont les employeurs qui sont réticents.

Après une naissance, la vie est difficile. Dans les pays du Nord, les parents ont un congé d'un an. C'est à ce moment que la répartition des tâches familiales s'établit. Il est urgent d'instaurer un congé de paternité obligatoire.

Ce gouvernement procrastine: le rapport propose de réaliser une étude pour étudier la mesure à mettre en place alors que cette mesure figure déjà dans le rapport!

Je suis d'accord avec certaines propositions. Mais ne dites pas que vous voulez poursuivre à tous les niveaux de pouvoir l'intégration de la dimension de genre, car le bilan du gouvernement révèle des attaques systématiques envers les droits des femmes.

Alors qu'elles ont les carrières les plus morcelées, le plus de temps partiels, les emplois les plus précaires, les femmes sont les premières victimes des réformes des pensions ou de la flexibilisation du marché du travail.

Nos amendements pour remettre le texte en adéquation avec les propositions émises lors des auditions ont tous été rejetés. Nous déposons donc une motion, dernière chance pour améliorer ce texte. Elle introduit trois mesures: soutenir les aidants proches en renforçant les droits sociaux, allonger le congé de paternité à quinze jours et le rendre obligatoire, et éviter que le congé de

verlengen en verplicht maken, en voorkomen dat het moederschapsverlof wordt ingekort als men vóór de bevalling ziek wordt.

De eerste minister heeft beloofd een conferentie voor de vrouwenrechten in te richten. De organisatie ervan zou worden toevertrouwd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de vrouwenrechtenbewegingen. Zo kunnen we laten zien dat we de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt echt willen veranderen.

03.11 Minister **Daniel Bacquelaine** (*Frans*): Het pensioen is gebaseerd op de loopbaan. De pensioenrechten worden voor mannen en voor vrouwen op dezelfde manier berekend. Bovendien blijkt uit de analyses van het Federaal Planbureau en de Studiecommissie voor de Vergrijzing dat de doorgevoerde hervormingen gunstiger uitvallen voor vrouwen dan voor mannen. Dat blijkt ook uit recente cijfers van de Federale Pensioendienst: tussen 2014 en 2017 is het pensioen van vrouwen, ongeacht of ze werknemer dan wel zelfstandige waren, sneller gestegen dan dat van mannen.

03.12 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Door de afbouw van het systeem van de gelijkgestelde perioden dreigen vrouwen in de armoede te worden geduwde. Men moet de ongelijkheden op pensioenvlak terugdringen en persoonlijke, zelfstandige koopkracht voor vrouwen waarborgen.

De **voorzitter**: De bespreking is gesloten. Er zijn drie moties ingediend, die elektronisch zijn verstuurd, waardoor ik ze niet meer hoef voor te lezen.

Er werden geen amendementen ingediend.

De stemming over de moties zal later plaatsvinden.

Wetsontwerpen en voorstel

04 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende het directoraat-generaal Rekrutering en Ontwikkeling van de Federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (3266/1-5)

Algemene bespreking

De **voorzitter**: Mevrouw Gabriëls, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

04.01 Sybille de Coster-Bauchau (MR): Wij steunen deze tekst, waarmee een belangrijke structurele hervorming wordt afgerond. Begin 2017 werden de FOD Personeel en Organisatie en de

maternité ne soit réduit quand on tombe malade avant l'accouchement.

Le premier ministre a promis des assises des droits des femmes. Elles devraient être confiées à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes et aux mouvements de défense des droits des femmes. C'est ainsi qu'on peut montrer une volonté de faire évoluer la place des femmes sur le marché du travail.

03.11 Daniel Bacquelaine, ministre (*en français*): La pension sanctionne la carrière. Les droits de pension sont calculés de la même façon pour les hommes et pour les femmes. En outre, les analyses du Bureau fédéral du Plan et du Comité d'Études sur le Vieillissement montrent que les réformes accomplies ont un effet bénéfique pour les femmes plus que pour les hommes. Les récents chiffres du Service fédéral des Pensions le montrent: entre 2014 et 2017, qu'elles soient salariées ou indépendantes, la pension des femmes augmente plus vite que celle des hommes.

03.12 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Le détricotage des périodes assimilées constitue un réel danger de précarisation pour les femmes. Il faut réduire les inégalités de pension et garantir aux femmes un pouvoir d'achat personnel, indépendant.

Le **président**: La discussion est close. Trois motions ont été déposées; elles ont été transmises sur support électronique et je ne dois dès lors plus en donner lecture.

Aucun amendement n'est déposé.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement.

Projets de loi et proposition

04 Projet de loi portant des dispositions diverses concernant la direction générale Recrutement et Développement du Service public fédéral Stratégie et Appui (3266/1-5)

Discussion générale

Le **président**: Mme Gabriëls, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

04.01 Sybille de Coster-Bauchau (MR): Nous soutenons ce texte qui finalise une réforme structurelle importante. Début 2017, le SPF Personnel et Organisation et les services qui

diensten die eronder vielen, samengebracht in een nieuwe FOD Beleid en Ondersteuning. Met deze tekst worden de wetteksten aangepast zodat Selor en FED+ ook onder dit FOD ressorteren. Deze reorganisatie zal synergieën tot stand brengen. Dat juichen we toe.

De deelgebieden zijn momenteel vertegenwoordigd in het Beheerscomité van Selor. De minister heeft gezegd dat hij een andere deelname wenst in te voeren en zal daartoe een koninklijk besluit opstellen. Wij zullen erop toezien dat de deelname van de deelgebieden is gewaarborgd.

04.02 Nawal Ben Hamou (PS): Mijn fractie zal zich tegen deze tekst verzetten. Volgens de Raad van State was dit ontwerp slecht voor de vertegenwoordiging van de deelstaten bij Selor. Bovendien werd er gedurende het gehele wetgevingsproces met hen geen overleg gepleegd. Dit is de federale loyaliteit onwaardig.

04.03 Minister Sander Loones (Nederlands): Ik bevestig dat wat is aangekondigd, ook zal worden uitgevoerd. Er komt een KB waarin ook de deelstaten zullen worden vertegenwoordigd. Intussen zijn er ook acties waarbij de Gemeenschappen en de Gewesten betrokken worden bij de organisatie van de dienst. Er wordt geen vacuüm gelaten. Op dat vlak is er een duidelijk engagement.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (3266/5)

Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Er werden geen amendementen ingediend.

De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

05 Wetsontwerp tot instelling van een vrij aanvullend pensioen voor de werknemers en houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen (3356/1-4)

Algemene bespreking

en dépendant ont été regroupés dans le nouveau SPF Stratégie et Appui. Ce texte adapte les textes législatifs pour y intégrer le Selor et le FED+. Cette réorganisation générera des synergies. Nous nous en réjouissons.

Les entités fédérées sont actuellement représentées dans le comité de gestion du Selor. Le ministre a indiqué qu'il souhaitait instaurer une participation différente et rédigera un arrêté royal à cette fin. Nous veillerons à garantir cette participation.

04.02 Nawal Ben Hamou (PS): Mon groupe s'opposera à ce texte. Le Conseil d'État a dit que ce projet de loi nuisait à la représentation des entités fédérées au Selor. De plus, il n'y a eu aucune concertation avec celles-ci durant tout le processus législatif. Ce n'est pas digne de la loyauté fédérale.

04.03 Sander Loones, ministre (en néerlandais): Je confirme que ce qui a été annoncé sera exécuté. Un arrêté royal dans lequel les entités fédérées seront également représentées sera promulgué. En attendant, des actions associant les Communautés et les Régions sont développées dans le cadre de l'organisation du service. Il n'y aura pas de vacuum. Notre engagement dans ce domaine est clair.

Le président: La discussion générale est close.

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (3266/5)

Le projet de loi compte 7 articles.

Aucun amendement n'a été déposé.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

05 Projet de loi instaurant une pension libre complémentaire pour les travailleurs salariés et portant des dispositions diverses en matière de pension complémentaire (3356/1-4)

Discussion générale

05.01 **Karin Temmerman**, rapporteur: Ik verwijst naar het schriftelijk verslag.

05.02 **Frédéric Daerden** (PS): Het voorliggende ontwerp kadert in de algemene invoering van het aanvullend pensioen. Ik wil u herinneren aan de gehechtheid van mijn fractie aan een sterke eerste pijler, de enige pijler die garant staat voor solidariteit tussen alle werknemers.

We zijn niet tegen de algemene invoering van de tweede pensioenpijler, maar die moet een financiële aanvulling zijn en geen drager van ongelijkheid. Het Rekenhof heeft echter verklaard dat de aanvullende pensioenen niet sociaal rechtvaardig zijn.

Dit vrij aanvullend pensioen dat u de werknemers aanbiedt, is een tweede pijler 'bis', die gekoppeld is aan de beroepsactiviteit, maar zonder werkgeversbijdrage. In 2016 heeft de Academische Raad die maatregel die tot ongelijkheid leidt, afgesloten. De grootste deskundigen stellen dat die door de werkgevers als voorwendsel zal worden gebruikt om geen collectieve pensioenregeling meer in te voeren.

U antwoordde dat het maar over een residuair systeem gaat, dat er een plafondbedrag werd vastgelegd en dat er in fiscale stimulansen werd voorzien. Desondanks hangt er aan die tweede, collectieve pijler een prijskaartje voor werkgevers, die zullen proberen het niet toe te passen als er een individueel systeem bestaat.

De tweede pijler bis is een weinig transparant product met soms hoge kosten, zonder gegarandeerd rendement. We maken ons zorgen over de bescherming van de werknemers. Door deze maatregel zullen er twee categorieën ontstaan: werknemers die zich bij een collectief systeem met een gegarandeerd rendement aansluiten en werknemers die kiezen voor een individueel systeem zonder gegarandeerd rendement. In uw antwoord aan de Raad van State, die u vroeg dat onderscheid te rechtvaardigen, stelde u dat eenieder vrij een keuze kan maken. In het individuele systeem zullen werknemers evenwel zelf moeten instaan voor de onderhandelingen met een pensioeninstelling en zullen ze zelf opdraaien voor de kosten en de risico's.

Wat de bescherming van de werknemers betreft, voorziet de wet in de uitvaardiging van een KB. Dat KB is in de maak. Wie deze tekst goedkeurt zonder het bijbehorende koninklijk besluit, koopt een kat in de zak.

Naast de andere mogelijkheden voorziet uw tekst in

05.01 **Karin Temmerman**, rapporteur: Je me réfère au rapport écrit.

05.02 **Frédéric Daerden** (PS): Ce projet s'inscrit dans la généralisation de la pension complémentaire. Je vous rappelle l'attachement de mon groupe à un premier pilier fort, le seul à garantir une solidarité de tous les travailleurs.

Nous ne sommes pas contre la généralisation du deuxième pilier de pension mais il doit être un complément financier et non un vecteur d'inégalités. Or la Cour des comptes a affirmé que les pensions complémentaires n'étaient pas socialement justes.

Cette pension libre complémentaire que vous proposez pour les salariés est un deuxième pilier "bis", lié à l'activité professionnelle mais sans contribution de l'employeur. Dès 2016, le Conseil académique avait torpillé cette mesure inégalitaire. Les plus grands experts affirment qu'elle servira de prétexte à l'employeur pour ne plus instaurer de régime de pension collectif.

Vous avez répondu que le système n'avait qu'une vocation résiduaire, fixait un plafond et prévoyait des incitants fiscaux. Malgré ceux-ci, ce deuxième pilier collectif a un coût pour l'employeur qui sera tenté, s'il existe un système individuel, de ne pas l'appliquer.

Le deuxième pilier bis est un produit peu transparent, impliquant parfois des frais élevés et sans garantie de rendement. Nous nous inquiétons de la protection des travailleurs. Cette mesure produira deux catégories: les salariés s'inscrivant dans une logique collective où le rendement est garanti et ceux inscrits dans une logique individuelle, sans garantie de rendement. Vous avez répondu au Conseil d'État qui vous demandait de justifier cette différence que chacun était libre mais le travailleur supportera seul les négociations avec l'organisme de pension, tout comme les frais et les risques.

En ce qui concerne la protection des travailleurs, le dispositif légal prévoit un arrêté royal qui est en préparation. Voter ce texte sans cet arrêté, c'est acheter un chat dans un sac.

Votre projet prévoit, en plus des autres possibilités,

een nieuwe gesubsidieerde individuele spaarformule, die een impact zal hebben op de overheidsfinanciën. U verklaarde dat het vooral belangrijk was dat dit de werknemers ten goede komt. Dat is ook onze prioriteit, maar ik ben bang dat de regering u zal vragen die 54 miljoen euro die voor deze maatregel wordt uitgetrokken, elders in mindering te brengen, dus bij de eerste pensioenpijler, de meest solidaire pijler.

Wij wilden dat de tweede collectieve pijler algemeen toepassing zou vinden, maar u creëert een kleine tweede pijler bis, een soort aanvullende privésparformule.

De winnaars zijn de financiële instellingen. We zullen tegenstemmen.

05.03 Isabelle Galant (MR): Dankzij onze recente hervormingen kunnen de zelfstandigen een vrij aanvullend pensioen opbouwen. Voor de contractuele personeelsleden bij de overheid zal de regering een tweede pijler invoeren. Voor de contractuele personeelsleden bij de lokale overheden zal er in een financiële incentive ter ondersteuning van de lokale overheden voorzien worden.

Er ontbrak nog een maatregel voor de werknemers die geen toegang tot de tweede pijler hebben omdat hun werkgever of activiteitensector daarin niet voorzien heeft. Ze kunnen een aanvullend pensioen via inhoudingen op hun nettoloon opbouwen. In het wetsontwerp wordt er rekening gehouden met de technische bezwaren van de Academische Raad voor de pensioenen.

De werknemer informeert zijn werkgever en kiest de pensioeninstelling. Het is een tweepartijencontract waarbij de werkgever alleen als tussenpersoon optreedt. De werknemer mag maximaal 1.600 euro per jaar of 3% van zijn brutojaarloon daaraan uitgeven, waarbij er rekening dient te worden gehouden met de pensioenreserves die reeds in de tweede pijler voor de werknemers opgebouwd werden.

De werknemer geniet dezelfde belastingvoordelen als wanneer hij persoonlijke bijdragen betaald had in het kader van een door de werkgever georganiseerde pensioentoezegging. SiGeDis werkt aan de ontwikkeling van een applicatie voor de berekening van het maximumbedrag dat gestort mag worden.

Sommige collega's vrezen dat die maatregel ertoe zal leiden dat werkgevers geen pensioen meer zullen opbouwen voor hun werknemers. De fiscale

un nouveau produit d'épargne individuel subventionné qui aura un impact sur les finances publiques. Vous avez déclaré que l'important était ce que ça rapportait aux travailleurs. C'est notre priorité mais je crains que le gouvernement vous demande de trouver ailleurs les 54 millions d'euros déboursés pour cette mesure, au détriment du premier pilier de pension, le plus solidaire.

Nous aurions souhaité une généralisation du deuxième pilier collectif mais vous créez un petit deuxième pilier bis, quasi une épargne privée complémentaire.

Les gagnants seront les institutions financières. Nous voterons contre.

05.03 Isabelle Galant (MR): Grâce à nos récentes réformes, les indépendants peuvent se constituer une pension libre complémentaire. Pour les contractuels de la fonction publique, le gouvernement va instaurer un deuxième pilier. Pour les contractuels exerçant auprès des pouvoirs locaux, un incitant financier soutient les administrations locales.

Il manquait une réponse aux travailleurs qui n'ont pas accès au second pilier parce que leur employeur ou secteur d'activité n'en a pas prévu. Ils pourront se constituer un complément de pension par des prélèvements sur leur salaire net. Le projet de loi tient compte des objections techniques du Conseil académique des pensions.

Le travailleur informera son employeur et choisira l'organisme de pension. C'est un contrat bipartite dans lequel l'employeur ne fait office que de boîte aux lettres. Le travailleur peut consacrer maximum 1 600 euros par an ou 3 % de sa rémunération brute annuelle tenant compte des réserves de pension déjà constituées dans le deuxième pilier pour les salariés.

Le travailleur bénéficiera des mêmes avantages fiscaux que s'il avait versé des contributions personnelles dans un engagement de pension organisé par l'employeur. SiGeDis travaille au développement d'une application pour calculer le montant maximum pouvant être versé.

Certains collègues craignent que cette mesure incite les employeurs à ne plus investir dans la pension de leurs travailleurs. Mais les avantages

en parafiscale voordelen van een pensioenplan dat door de werkgever of in de sector wordt aangeboden blijven aantrekkelijker voor de werkgevers en de werknemers. In het IPA zal er onder meer worden ingegaan op de evolutie van de aanvullende pensioenen.

Het systeem stoeft op vrijwillige persoonlijke bijdragen van de werknemer, wat betekent dat de wettelijke rendementsgarantie niet geldt. De werknemer is volledig vrij in zijn keus. Het vrij aanvullend pensioen voor de werknemers kan gemakkelijk worden ingesteld. Mijn fractie zal het wetsontwerp steunen.

05.04 Karin Temmerman (sp.a): Eind 2016 publiceerde de Academische Raad van Pensioenen een opiniestuk onder de titel *Een gevaarlijke wending in het pensioenbeleid*. Daarin stond letterlijk: "Deze piste van individualisering is niet alleen strijdig met een echte ontwikkeling van de tweede pijler, ze is ook gevaarlijk". Dit is duidelijk een vernietigend oordeel over de individuele tweede pensioenpijler die de minister met dit wetsontwerp creëert. Hij negeert zodoende de adviezen van betrokken Raad. Dit geldt ook voor de leden van de meerderheid in de commissie, die mijn voorstel om de Academische Raad hierover te horen, hebben verworpen. De Academische Raad wordt blijkbaar enkel aangesproken als dat de meerderheid goed uitkomt.

Ook de sp.a-fractie is voorstander van een veralgemeening van de tweede pijler, maar dan wel ter aanvulling van een wettelijke, solidaire eerste pijler. De nu door de minister ingevoerde individualisering verwerpen wij, want die ontmoedigt in hoge mate de uitbouw van de bestaande collectieve tweede pijler. Die mag nu eenmaal geen gesubsidieerde individuele spaarformule zijn, hetgeen de minister er nu wél van maakt. De risico's zijn bovendien uitsluitend voor de werknemer.

De werknemer moet ter zake zelf onderhandelen met de pensioeninstelling en de minder onderlegde werknemers zullen de dupe zijn van vaak zeer technische en ondoorzichtige contracten. Als zelfs de banken zelf in het verleden geregeld verkeerd hebben belegd, wat mag men dan verwachten van deze 'leken'?

De werkgever moet enkel het bedrag dat de werknemer uittrekt voor de individuele tweede pijler, inhouden op het loon. Hoe kan men hen motiveren

fiscaux et parafiscaux d'un plan de pension par l'employeur ou au sein du secteur restent plus attractifs pour les employeurs et les travailleurs. L'AIP consacrera une partie de sa réflexion à l'évolution des pensions complémentaires.

Il s'agit de cotisations personnelles volontaires du travailleur, la garantie légale de rendement ne s'applique pas. Le travailleur dispose de toute la liberté de décision. Le système de plan libre complémentaire pour les travailleurs salariés est facile à mettre en œuvre. Mon groupe soutiendra ce projet.

05.04 Karin Temmerman (sp.a): Fin 2016, le Conseil académique des pensions a publié une carte blanche sous le titre *La politique des pensions prend une tournure dangereuse*. On peut y lire textuellement: "Cette piste d'individualisation nous semble non seulement en contradiction avec un vrai développement du deuxième pilier, elle est aussi dangereuse." Il s'agit d'un jugement clairement dévastateur au sujet du second pilier individuel des pensions que le ministre crée par ce projet de loi. En le créant, il nie les avis du conseil en question. Et il en va de même des membres de la majorité présents en commission qui ont rejeté ma proposition d'entendre le Conseil académique à ce sujet. On ne s'adresse apparemment au Conseil académique que dans la mesure où cela arrange la majorité.

Le groupe sp.a est, lui aussi, en faveur d'une généralisation du second pilier, mais à condition qu'il vienne en complément d'un premier pilier légal et solidaire. Nous rejetons l'individualisation instaurée à présent par le ministre, car celle-ci décourage dans une grande mesure le développement du second pilier collectif actuel. Celui-ci ne peut devenir désormais une formule d'épargne individuelle subsidiée, ce en quoi le ministre est actuellement occupé à le transformer. Les risques sont en outre exclusivement supportés par le travailleur.

Le travailleur devra négocier personnellement avec l'organisme de pension et les travailleurs moins avertis seront la dupe de contrats souvent extrêmement techniques et opaques. Dès lors que par le passé, les banques elles-mêmes ont régulièrement effectué des investissements peu avisés, que peut-on espérer de la part de ces "non-initiés"?

La seule mission de l'employeur consiste à retenir sur le salaire du travailleur le montant que celui-ci réserve au deuxième pilier individuel. Comment

voor een collectieve tweede pijler als zij verder geen verplichtingen hebben?

Voorts is er ook geen beperking inzake de financiële producten waarin men kan investeren. Het KB met het oog op die beperking is er nog niet en het blijft maar de vraag wat daarin zal staan. Eigenlijk had dit toch samen met dit ontwerp moeten klaar zijn.

Er is geen sprake van een beperking van de kosten die de pensioeninstellingen kunnen aanrekenen, een kritiek die ook terugkomt in het rapport van het Rekenhof over de tweede pijler. De ene instelling rekent immers andere kosten aan dan de andere, daarin is er geen enkele transparantie. De individuele werknemer zal dit trouwens niet meer kunnen bijsturen.

In vergelijking met de collectieve tweede pijler heeft deze individuele tweede pijler geen gegarandeerd rendement, want dat is afhankelijk van het resultaat op de financiële markten en die blinken zoals geweten niet echt uit in stabiliteit. En dat terwijl volgens een recente studie de Belgische particuliere belegger de beurs steeds meer begint te vermijden. Individuele beleggingen mogen in een pensioenstrategie niet aangemoedigd worden.

De minister moet er niet steeds op hameren dat het wettelijk pensioen in de toekomst niet zal volstaan, hij moet net streven naar een wettelijke eerste pijler die grotendeels zou moeten volstaan, met de tweede pijler als een loutere aanvulling. Zijn oplossing is nu om de tweede pijler te individualiseren, maar dat wordt dan veeleer een gecamoufleerde derde pijler. Zo zal hij de zorg van de mensen over hun toekomstig pensioen zeker niet wegnemen. Ik citeer opnieuw de Academische Raad van Pensioenen: "Men begint het sociale contract te ontrafelen, terwijl wij het precies willen versterken. Individuele risico's en ongelijkheid zullen door dit ontwerp toenemen."

De sectoren die geen tweede collectieve pijler hebben, zijn vaak de slechtst betaalde beroepen, bovendien in sectoren met grotendeels vrouwelijke werknemers en waarin jongeren vaak starten. Als alles goed gaat, zullen werknemers met deze individuele tweede pijler een degelijk pensioen genieten, zo niet krijgen ze zonder meer minder pensioen.

Hoe zal die communicatie gebeuren? Komt er een duidelijke campagne om de werknemers wegwijs te maken in de diverse mogelijkheden en producten?

motiver les employeurs à créer un deuxième pilier collectif alors qu'ils n'ont pas d'autres obligations?

L'éventail des produits financiers dans lesquels il est possible d'investir n'est, en outre, pas limité. L'arrêté royal instaurant ces restrictions n'a pas encore été promulgué et nous ignorons toujours quels en seront les termes. Il aurait dû être proposé simultanément avec le projet de loi.

Les frais que peuvent facturer les organismes de pension ne sont pas plafonnés, une critique également formulée par la Cour des comptes dans son rapport sur le deuxième pilier. En effet, les frais facturés varient selon les organismes et dans ce domaine, c'est la bouteille à encre. Le travailleur individuel ne pourra, en outre, plus rien y changer.

Comparé au deuxième pilier collectif, ce deuxième pilier individuel n'a pas un rendement garanti car il est tributaire du résultat des marchés financiers qui, on le sait, ne brillent pas vraiment par leur stabilité. Et cela alors que selon une étude récente, l'investisseur privé belge se détourne de plus en plus souvent de la bourse. Dans le cadre d'une stratégie en matière de financement des pensions, il ne faut pas encourager les placements individuels.

Le ministre doit cesser de marteler que la pension légale ne suffira plus à l'avenir, il doit au contraire avoir pour objectif un premier pilier légal qui devrait suffire en grande partie, le deuxième pilier devenant un simple complément. Sa solution est à présent d'individualiser le deuxième pilier, mais celui-ci deviendra alors plutôt un troisième pilier camouflé. Cela ne va assurément pas faire disparaître les préoccupations des futurs retraités. Je cite à nouveau le Conseil académique des pensions: "On commencera à détricoter le contrat social que nous voulions précisément renforcer, et à accroître les risques individuels et les inégalités sociales".

Les secteurs sans deuxième pilier collectif de pension sont souvent ceux où l'on trouve les métiers les moins bien rémunérés, et ce, de plus, dans des secteurs où les femmes et les jeunes qui débutent sont nombreux. Si tout se passe comme prévu, les salariés qui bénéficieront de ce deuxième pilier individuel recevront une pension décente mais, dans le cas contraire, ils auront tout simplement une pension moindre.

Comment la communication sera-t-elle organisée? Une campagne claire sera-t-elle mise sur pied pour guider les salariés parmi les différentes possibilités

et produits?

Het rapport van het Rekenhof uit 2016 toont heel duidelijk aan dat de tweede pijler er vooral is voor mensen die een goed loon hebben en bijgevolg een vrij goed wettelijk pensioen. In de zwakke sectoren, die geen collectieve tweede pijler hebben, zullen alleen de werknemers met een hoog loon – de kaderleden dus – in staat zijn om in een individuele pijler te voorzien. 'Gewone' werknemers met een loon van pakweg 1.400 euro hebben daarvoor geen geld.

Deze maatregel zal dus enkel ten goede komen aan wie al een hoog loon heeft en aan de bankinstellingen die de tweede pijler zullen organiseren. Dit wetsontwerp is een gemiste kans om een veralgemeende, collectieve tweede pijler in te voeren, met een rendementsgarantie, met een beperking van de kosten en van de financiële producten waarin kan worden geïnvesteerd en vooral na het nodige sociaal overleg. Alleen een algemeen collectief systeem, zoals dat in Nederland wel kon worden ingevoerd, met daarnaast een sterke eerste pijler, is een garantie voor het behoud van de koopkracht.

Wij steunen dit wetsontwerp niet.

05.05 Raoul Hedebouw (PTB-GO!) (Nederlands): Dit wetsontwerp betekent een verdere individualisering van de pensioensbescherming. De individuele tweede pijler is de facto een uitbreiding van de derde pijler. Zelfs de Academische Raad van Pensioenen heeft de maatregel bekritiseerd. De grote winnaars zijn de verzekeraars en de banken, die een pak geld zullen verdienen op de kap van de gewone werkmensen.

In plaats van zich te concentreren op de wettelijke pensioenen, die in dit land al tot de laagste van Europa behoren, pakt de regering liever de individuele pensioenen aan. Vijftien jaar geleden, bij de invoering van het aanvullend pensioen, werden er allerlei beloftes gedaan inzake democratisering, solidariteit en veiligheid. Die democratisering is alvast een grote grap gebleken: meer dan de helft van de premies gaat naar slechts 5% van de werknemers, in concreto CEO's, managers en kaderleden.

(Frans) Van de beloofde democratisering is er niets in huis gekomen!

(Nederlands) En vandaag gaat ook de solidariteit op de schop, nu werknemers individueel moeten

Il est clairement ressorti du rapport 2016 de la Cour des comptes que le deuxième pilier est surtout destiné aux personnes ayant un bon salaire et dont la pension légale sera dès lors assez confortable. Dans les secteurs faibles, où le deuxième pilier collectif n'existe pas, seules les personnes ayant des salaires élevés – c'est-à-dire les cadres – seront en mesure de se constituer un pilier individuel. Les "simples" travailleurs touchant un salaire de 1 400 euros, par exemple, n'en auront pas les moyens.

Cette mesure profitera donc uniquement aux travailleurs ayant déjà un salaire élevé et aux institutions bancaires qui organisent le deuxième pilier. Ce projet de loi constitue une occasion manquée de mettre en œuvre un deuxième pilier généralisé, collectif, comprenant une garantie de rendement, une limitation des coûts et des produits financiers dans lesquels il peut être investi et ayant fait l'objet de la concertation sociale nécessaire. Seul un système collectif général tel qu'il a pu être instauré aux Pays-Bas, assorti d'un premier pilier solide, constitue la garantie du maintien du pouvoir d'achat.

Nous ne soutenons pas ce projet de loi.

05.05 Raoul Hedebouw (PTB-GO!) (en néerlandais): Le présent projet de loi poursuit l'individualisation de la protection offerte par la pension. Dans les faits, le deuxième pilier individuel est une extension du troisième pilier. La mesure a même été critiquée par le Conseil académique des pensions. Les assureurs et les banques qui s'enrichiront copieusement sur le dos des travailleurs sont les grands gagnants de l'opération.

Plutôt que de se concentrer sur les pensions légales, déjà parmi les plus basses de l'UE, le gouvernement préfère s'attaquer aux pensions individuelles. Une multitude de promesses de démocratisation, de solidarité et de sécurité ont été faites voici quinze ans, lors de l'instauration de la pension complémentaire. La promesse de démocratisation s'est en tout cas révélée être une grosse blague: à peine 5 % des travailleurs, en clair les CEO, les directeurs et les cadres perçoivent plus de la moitié des primes.

(En français) La promesse de démocratisation ne s'est pas réalisée!

(En néerlandais) C'est aujourd'hui au tour de la solidarité de faire long feu, puisque les travailleurs

beslissen om een tweede pijler op te bouwen. Ook van veiligheid is er geen sprake meer. De rendementsgarantie, zoals die voor de huidige pensioenen bestaat, valt immers weg. Vanuit een liberaal dogma wordt de werknemer zelf verantwoordelijk gesteld voor zijn pensioensopbouw. Hij zal zelf een inschatting moeten maken van de betrouwbaarheid van de instelling waarbij hij zich zal aansluiten. Maar een individuele werknemer staat daarbij veel zwakker dan een werkgever die zijn personeel aansluit bij een pensioeninstelling.

Het zou de regering sieren mocht zij het wettelijk pensioen versterken. Die eerste pijler vormt de beste garantie op solidariteit, veiligheid en democratische controle. Vandaag opteert men voor net het omgekeerde, met name voor een ideologische maatregel die de wettelijke pensioenen nog meer zal uithollen.

PTB-GO! zal tegen dit wetsontwerp stemmen.

05.06 Minister Daniel Bacquelaine (Frans): Het debat werd grondig gevoerd in de commissie voor de Sociale Zaken. Mevrouw Galant heeft het voordeel van deze tweede pijler toegelicht.

Sommigen zijn van mening dat het bieden van de mogelijkheid aan individuen om zelf hun pensioenrechten op te bouwen, een vergiftigd geschenk is. Zij willen voor de burgers kunnen beslissen, terwijl wij hun keuzevrijheid geven. Niemand heeft een dergelijk argument naar voren gebracht bij de uitbreiding van het aanvullend pensioen voor zelfstandigen (natuurlijke personen). Alle werknemers moeten zelf kunnen beslissen of ze een tweede pijler willen opbouwen.

Het gaat hier over een tweede pijler, niet een derde pijler.

(Nederlands) In tegenstelling tot de derde pijler is het VAPW gelinkt aan de beroepsactiviteit.

(Frans) Het systeem heeft een residuair karakter: wanneer het bedrijf een collectieve tweede pijler invoert ter hoogte van maximaal 3% van de loonmassa, wordt de tweede vrije pijler automatisch stopgezet en wordt voorrang gegeven aan het door de werkgever opgezette systeem. Sommige werknemers hadden geen toegang tot een tweede pijler of genoten een tweede pijler van een beperkt niveau.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Academische Raad hebben we het systeem afgebakend.

doivent individuellemente de constituer un deuxième pilier de pension. La sécurité aussi a disparu. En effet, contrairement aux pensions actuelles, la garantie de rendement n'a plus cours. Conformément à un dogme libéral, le travailleur est personnellement responsable de la constitution de sa pension. Il va devoir juger de la fiabilité de l'organisme auquel il s'affiliera. Dans ce domaine, la position du travailleur individuel est toutefois nettement plus précaire que celle d'un employeur qui affilie son personnel à un organisme de pension.

Le gouvernement serait bien inspiré de renforcer la pension légale. Ce premier pilier offre les meilleures garanties en termes de solidarité, de sécurité et de contrôle démocratique. Le gouvernement emprunte aujourd'hui la voie complètement inverse, et opte pour une mesure idéologique qui sapera encore davantage les pensions légales.

PTB-GO! votera contre ce projet de loi.

05.06 Daniel Bacquelaine, ministre (en français): En commission des Affaires sociales, le débat a été fourni. Mme Galant a explicité l'avantage que représente ce deuxième pilier.

Certains considèrent que l'implication individuelle dans la constitution des droits de pension est toxique. Ils préfèrent décider pour les individus alors que nous leur donnons la liberté de choix. Personne n'a soulevé ce type d'argument lors de l'élargissement de la pension complémentaire des indépendants personnes physiques. Tous les travailleurs doivent avoir la liberté de s'engager dans un deuxième pilier individuel.

Il s'agit d'un deuxième pilier et non d'un troisième.

(En néerlandais) À l'inverse du troisième pilier, la PLCS est liée à l'activité professionnelle.

(En français) Le système est résiduaire. Lorsque l'entreprise installe un deuxième pilier collectif, à partir de 3 % de la masse salariale, le deuxième pilier libre s'éteint automatiquement et la priorité est donnée au dispositif organisé par l'employeur. Certains travailleurs n'avaient pas accès au deuxième pilier ou celui-ci était insuffisant.

Pour tenir compte des remarques du Conseil académique, nous avons précisé le système.

De algemene invoering van de tweede pijler is een belangrijke stap voorwaarts. De twee pijlers vullen elkaar aan, het is geen of-ofverhaal, dat zou een vergissing zijn. In tegenstelling tot andere Europese landen neemt in België het pensioen onder de eerste pijler jaarlijks toe. Om een hogere vervangingsratio te bereiken, moeten de werknemers toegang hebben tot de tweede pijler.

We democratizeren de tweede pijler, opdat elke werknemer een pensioen zou ontvangen waarmee hij ongeveer op dezelfde voet kan blijven leven als toen hij werkte.

05.07 Frédéric Daerden (PS): Mensen zelf laten sparen voor een aanvullend pensioen is geen slecht idee, maar we mogen niet vergeten dat het voor veel mensen niet zozeer een kwestie van willen is als wel van kunnen. Sommige mensen kunnen het zich gewoonweg niet veroorloven om een deel van hun loon te storten in een tweede aanvullend pensioenplan.

Het probleem is dat men dit wil aanmoedigen met gebruikmaking van overheidsgeld, maar sommigen hebben daar de financiële mogelijkheden niet voor, en diegenen die het geld wel hebben, krijgen nog incentives ook. Dat is onrechtvaardig.

De eerste pijler mag dan stijgen, zoals u zegt, dankzij de welvaartsenveloppe voor de minima, u zult toch moeten toegeven dat het wettelijke pensioen erg laag blijft in vergelijking met de situatie in de buurlanden. Men mag geen bijkomende louter individualistische producten creëren.

05.08 Karin Temmerman (sp.a): Ik ben het volledig eens met de opmerkingen van de heer Daerden.

Het is niet omdat de tweede pijler via de werkgever gaat, dat het geen beleggingsproduct meer zou zijn. Zoals de Academische Raad al zei, dat is geen pensioenbeleid. Individueel beleggen kan nooit een goed pensioenbeleid zijn.

Dat men dit organiseert voor zelfstandigen is volgens de Academische Raad echter normaal. Die hebben een ander statuut en geen gemeenschappelijke werkgever. Dat zelfstandigen geen collectieve tweede pijler hebben is geen probleem voor de minister, maar dat werknemers geen individuele tweede pijler zouden hebben en

La généralisation du deuxième pilier est une avancée significative. C'est une erreur d'opposer premier et deuxième pilier; ils sont complémentaires. En Belgique, contrairement à d'autres pays européens, le premier pilier engendre une augmentation annuelle de pension. Pour atteindre un taux de remplacement plus élevé, il faut que les travailleurs aient accès au deuxième pilier.

Nous démocratisons le deuxième pilier pour que chaque travailleur ait une pension qui se rapproche de son niveau de vie lorsqu'il travaillait.

05.07 Frédéric Daerden (PS): L'implication individuelle n'est pas toxique mais soyons conscients que ce n'est pas un problème de choix mais de capacité. Certains ne peuvent prélever une partie de leur rémunération pour alimenter un deuxième pilier bis.

On essaie d'encourager cela avec des deniers publics, mais ils n'en ont pas la capacité. Et ceux qui peuvent le faire bénéficient des incitants. C'est injuste.

Si le premier pilier augmente grâce à l'enveloppe bien-être dans les minima, comme vous le dites, reconnaisez qu'il reste bas par rapport aux pays voisins. Il ne faut pas créer des produits supplémentaires purement individualistes.

05.08 Karin Temmerman (sp.a): Je partage totalement les observations de M. Daerden.

Ce n'est pas parce que ce deuxième pilier transite par l'employeur qu'il ne serait plus un produit d'investissement. Comme le Conseil académique des pensions l'a déjà fait observer, il ne s'agit pas en l'occurrence d'une politique en matière de pensions. L'investissement individuel ne peut être synonyme d'une bonne politique en matière de pensions.

Il est toutefois logique, selon le Conseil académique, d'organiser un tel mécanisme pour les indépendants. En effet, leur statut est différent et ils n'ont pas d'employeur commun. Le ministre ne s'inquiète pas du fait que les indépendants n'aient pas de deuxième pilier collectif, mais il trouve inéquitable, en revanche, que les salariés n'aient

zelfstandigen wél, dat vindt de minister dan weer wel onrechtvaardig.

In 1862 werd de ALSK opgericht, deels om het individueel pensioensparen te organiseren voor de werknemers. Na een aantal jaren bleek dat dit totaal niet werkte, omdat mensen die het echt nodig hadden, geen geld hadden om te sparen. Daarom is men na de Tweede Wereldoorlog gestart met de collectieve eerste pijler en later met de collectieve tweede pijler. Zo kon men verzekeren dat ook de zwakkere werknemers met een laag loon toch nog voldoende pensioen zouden ontvangen. De minister begaat nu eigenlijk dezelfde fout als de ALSK in de 19^e eeuw.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (3356/4)

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "projet de loi instaurant une pension libre complémentaire pour les travailleurs salariés et portant des dispositions diverses en matière de pensions complémentaires".

Het wetsontwerp telt 52 artikelen.

Er werden geen amendementen ingediend.

De artikelen 1 tot 52 worden artikel per artikel aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

06 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (3355/1-4)

Algemene bespreking

De voorzitter: Mevrouw Lanjri, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

06.01 Stéphanie Thoron (MR): Wij zijn verheugd over de vooruitgang die geboekt wordt op het stuk van het adoptieverlof en het pleegouderverlof voor de werknemers ... en ook voor de zelfstandigen, en dat is een primeur!

De amendementen 15 tot 31 met betrekking tot de wet van 6 september 2018, die in januari 2019 van

pas de deuxième pilier individuel alors que les indépendants en ont.

En 1862, la CGER a été fondée en partie pour organiser l'épargne-pension individuelle pour les travailleurs. Après plusieurs années, il s'est avéré que ce système ne fonctionnait pas du tout car les travailleurs qui en avaient réellement besoin n'avaient pas d'argent pour épargner. C'est la raison pour laquelle le premier pilier collectif a été lancé après la Seconde Guerre mondiale et puis le second pilier collectif. On pouvait ainsi assurer que les travailleurs plus faibles au salaire plus bas recevraient encore une pension suffisante malgré tout. Le ministre commet en réalité aujourd'hui la même faute que la CGER au 19ème siècle.

Le président: La discussion générale est close.

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (3356/4)

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi instaurant une pension libre complémentaire pour les travailleurs salariés et portant des dispositions diverses en matière de pensions complémentaires".

Le projet de loi compte 52 articles.

Aucun amendement n'a été déposé.

Les articles 1 à 52 sont adoptés article par article.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

06 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière sociale (3355/1-4)

Discussion générale

Le président: Mme Lanjri, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

06.01 Stéphanie Thoron (MR): Nous saluons les avancées obtenues en matière de congés d'adoption et de congé pour familles d'accueil pour les travailleurs salariés... Et aussi indépendants, une première!

Les amendements 15 à 31 à la loi du 6 septembre 2018 qui entre en vigueur en janvier 2019 corrigeent

kracht wordt, strekken ertoe de tekst te corrigeren en werkbaarder te maken.

De termijn voor de indiening van de aanvraag voor pleegouderverlof wordt opgetrokken van twee naar twaalf maanden. Dat is een grote stap vooruit! Onze fractie zal het ontwerp steunen.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (3355/4)

Het wetsontwerp telt 99 artikelen.

Er werden geen amendementen ingediend.

De artikelen 1 tot 99 worden artikel per artikel aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

07 Wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/1-5)

Algemene bespreking

De voorzitter: De heer Thiébaut, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

07.01 Éric Thiébaut (PS): Minister Jambon heeft dit ontwerp als een technische formaliteit voor de omzetting van een Europese richtlijn voorgesteld. Dit wetsontwerp roept echter een politieke vraag op. Hoe zal de overheid in de toekomst te werk gaan om de levensduur van een kerncentrale te verlengen?

De bevolking raadplegen? Juridisch gezien is dat volgens het Verdrag van Aarhus verplicht. De milieueffecten analyseren? Dat is een internationale verplichting. Onze buurlanden toestaan om deel te nemen aan de procedure? Het Verdrag van Espoo impliceert dat. Op die drie vragen antwoordt de regering echter neen.

Dat had al bij de verlenging van de levensduur van Doel 1 en 2 kunnen gebeuren. Tegen de regering

le texte pour le rendre plus praticable.

Le délai d'introduction de la demande pour congé de famille d'accueil est passé de deux mois à douze mois. Une avancée! Notre groupe soutiendra ce projet.

Le président: La discussion générale est close.

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (3355/4)

Le projet de loi compte 99 articles.

Aucun amendement n'a été déposé.

Les articles 1 à 99 sont adoptés article par article.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

07 Projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/1-5)

Discussion générale

Le président: M. Thiébaut, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

07.01 Éric Thiébaut (PS): Le ministre Jambon avait présenté ce projet comme une formalité technique transposant une directive européenne. Or, ce projet de loi pose une question politique. Comment l'État procédera à l'avenir pour prolonger la vie d'une centrale?

Consulter la population? Juridiquement, la convention d'Aarhus l'impose. Analyser les incidences sur l'environnement? C'est une obligation internationale. Permettre aux États voisins de prendre part à la procédure? La convention d'Espoo l'implique. Mais, à ces trois questions, le gouvernement répond non.

La prolongation de Doel 1 et 2 en a déjà été l'occasion. Le gouvernement avait été exposé à des

worden er hogere beroepen ingesteld door Inter-Environnement Wallonie en de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen. Er is nog steeds een hoger beroep hangend bij het Grondwettelijk Hof, waarover er bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag gesteld werd.

De wetgevende macht zou zich neutraal moeten opstellen ten aanzien van het lopende geschil.

Uw wetsontwerp weerspiegelt echter het regeringsstandpunt in het kader van het geschil. Bovendien bevat het ook een bepaling op grond waarvan de regering op de oude voet kan voortgaan als ze de rechtszaak verliest!

Er moet een maatschappelijk debat gevoerd worden over de toekomst van kernenergie. De problemen met Doel 1 en 2 maken duidelijk dat er een analyse moet worden uitgevoerd alvorens een centrale wordt heropgestart. Spijtig genoeg wordt alles zo geregeld dat het lijkt alsof de regering achter de schermen werkt aan het uitstel van de kernuitstap.

We hebben opnieuw amendementen ingediend en als die niet worden goedgekeurd, zullen we tegen het wetsontwerp stemmen.

07.02 Karin Temmerman (sp.a): Wij zullen dit wetsontwerp niet goedkeuren. Het maakt immers de levensduurverlenging van onze oude, afgeschreven en onbetrouwbare kerncentrales mogelijk zonder milieueffectenrapport (MER) en openbaar onderzoek. Dat is het gevolg van de interpretatie die de minister maakt van de definitie van het woord project in de Europese richtlijn betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. Nochtans kan het niet uitgesloten worden dat het een project is, zeker in de wetenschap dat de levensduurverlenging aanzienlijke investeringen met zich meebrengt.

Deze discussie zou eigenlijk overbodig moeten zijn. De regering heeft in het Energiepact immers beslist dat de kernuitstap er komt in 2025. Waarom moet dit dan worden opgenomen in dit wetsontwerp? Bovendien is het voorbarig om over dit wetsontwerp te stemmen zolang het Europees Hof van Justitie nog geen uitspraak deed. Wat als blijkt dat die uitspraak in het nadeel van de minister uitdraait?

Daarom hebben wij nogmaals ons amendement ingediend waarin de definitie van project wordt verduidelijkt, zodat de levensduurverlenging van kerncentrales hieronder valt en er dus een MER

recours d'Inter-environnement Wallonie et de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen. Un recours est toujours pendant à la Cour constitutionnelle et est remonté à la Cour de justice de l'Union européenne avec une question préjudicelle.

Le pouvoir législatif devrait être neutre par rapport au litige en cours.

Or, dans votre projet, la thèse du gouvernement dans le litige en cours se retrouve. Mais aussi un dispositif qui permettra au gouvernement de persister s'il perd en justice!

L'avenir du nucléaire doit être un débat sociétal. Les déconvenues de Doel 1 et 2 montrent qu'une analyse avant redémarrage s'impose. Malheureusement tout fonctionne comme si le gouvernement préparait en coulisse une prolongation nucléaire.

Nous avons re-déposé des amendements et, s'ils ne sont pas approuvés, nous nous opposerons au projet de loi.

07.02 Karin Temmerman (sp.a): Nous ne voterons pas en faveur de ce projet de loi. Il rend en effet possible la prolongation de la durée de vie de nos vieilles centrales, déjà amorties et peu fiables, sans rapport sur les incidences environnementales (RIE) et sans enquête publique. C'est la conséquence de l'interprétation faite par le ministre de la définition du mot projet dans la directive européenne concernant l'évaluation des incidences de certains projets publics et privés sur l'environnement. On ne peut pourtant exclure qu'il s'agit d'un projet, surtout si l'on sait que la prolongation de la durée de vie entraîne des investissements considérables.

Cette discussion devrait en réalité être superflue. Le gouvernement a en effet décidé dans son Pacte énergétique que la sortie du nucléaire aurait lieu en 2025. Pourquoi dès lors est-il nécessaire d'intégrer ce point dans le projet de loi? Il est en outre prématuré de voter ce projet de loi tant que la Cour de justice de l'Union européenne n'a pas encore rendu de jugement. Quid s'il s'avère que le jugement tourne en défaveur du ministre?

C'est la raison pour laquelle nous avons à nouveau déposé notre amendement, lequel précise la définition de projet pour que la prolongation de durée de vie des centrales nucléaires tombe sous

nodig is.

07.03 Bert Wollants (N-VA): De kerncentrales draaien nu uiteraard niet zonder milieueffectenrapport. Momenteel wordt er zelfs een MER opgemaakt voor de kerncentrale van Doel in verband met de *spent fuel storage*. In 2010 was er een volledig MER voor de vier eenheden in Doel. De meest ernstige opmerking was dat de geluidsemisies ter hoogte van het beschermde natuurgebied grenzend aan de kerncentrale het meest kritisch zijn. Bovendien werd al rekening gehouden met de levensduurverlenging van Doel 1 en 2, want die is opgenomen in het onderdeel beleidsmatige randvoorwaarden. Er is dus geen enkele reden om het werk opnieuw te doen.

07.04 Éric Thiébaut (PS): Als er geen vuiltje aan de lucht is, waarom wordt er dan geen milieueffectenrapport opgesteld, zodat iedereen gerustgesteld kan worden?

Als dat niet gebeurt, dan ontstaat er wantrouwen en jaagt men de mensen angst aan. Het is eigenaardig dat er noch een effectstudie, noch een openbaar onderzoek wordt uitgevoerd en dat men de buurlanden niet bij een en ander betrekt!

Gelet op de vele incidenten en de ouderdom van de centrales is het belachelijk om te beweren dat het niet nodig is om een effectstudie uit te voeren.

07.05 Bert Wollants (N-VA): De heer Thiébaut wil dus eigenlijk een volledig en geldend MER helemaal opnieuw maken. Dat heeft geen enkele zin en is geen zinvolle besteding van de tijd.

07.06 Karin Temmerman (sp.a): De heer Wollants geeft ons eigenlijk gelijk. Als er geen probleem is, laat dan toe om een nieuw MER op te maken bij een levensduurverlenging, zoals het ook in een ander bedrijf zou gebeuren. Hij zegt dat er geen probleem is, maar de mensen zijn echt ongerust over de maandelijks uitvallende kerncentrales. Hij moet meer naar de bevolking luisteren.

07.07 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw Temmerman moet beter luisteren naar wat ik zeg. Er is al een MER opgemaakt dat rekening houdt met een verlenging. De effecten zijn dus al onderzocht. Dat de kerncentrales vaak moeten worden stilgelegd, bewijst net dat de veiligheidsmaatregelen prima werken. Ik zou mij

cette acceptation et que le RIE soit rendu inutile.

07.03 Bert Wollants (N-VA): Bien entendu, les centrales nucléaires ne fonctionnent pas sans qu'un rapport sur les incidences sur l'environnement n'ait été rédigé. À l'heure actuelle, un rapport est même établi pour la centrale nucléaire de Doel en ce qui concerne le stockage des combustibles usés. En 2010, un rapport complet avait été rédigé pour les quatre unités de Doel. La remarque la plus sévère qui a été émise était que les émissions sonores au niveau de la réserve naturelle attenante à la centrale nucléaire atteignaient le niveau le plus critique. De plus, il était déjà tenu compte dans ce rapport de la prolongation de la durée de vie des centrales Doel 1 et 2, ce point figurant dans la partie relative aux conditions stratégiques essentielles. Il n'y a donc aucune raison de refaire tout le travail.

07.04 Éric Thiébaut (PS): Si tout va bien, pourquoi ne pas faire une étude d'incidence sur l'environnement, pour rassurer tout le monde?

En ne la faisant pas, on jette le discrédit et on fait peur aux gens. Il est bizarre de ne faire ni étude d'incidence, ni enquête publique et de ne pas associer les pays voisins!

Vu les incidents très nombreux et l'âge des centrales, il est ridicule de dire n'avoir pas besoin de faire une étude d'incidence!

07.05 Bert Wollants (N-VA): En réalité, M. Thiébaut souhaite que l'on rédige à nouveau un rapport d'incidence sur l'environnement complet. Cela ne présente aucun intérêt et constitue une perte de temps inutile.

07.06 Karin Temmerman (sp.a): Au fond, M. Wollants nous donne raison. S'il n'y a pas de problème, pourquoi, en cas de prolongation de la durée de vie d'une centrale, refuser la rédaction d'un rapport d'incidence sur l'environnement, à l'instar de ce qui se ferait dans une autre entreprise. Il affirme que tout va bien, mais la population s'inquiète réellement des défaillances mensuelles des centrales nucléaires. Il devrait l'écouter davantage.

07.07 Bert Wollants (N-VA): Mme Temmerman devrait mieux écouter. Une étude d'incidence a déjà été réalisée, qui tient compte d'une décision de prolongation. L'incidence en a donc déjà été étudiée. Le fait que les centrales nucléaires doivent souvent être mises à l'arrêt prouve précisément que les dispositifs de sécurité fonctionnent à la

veel meer zorgen maken als ze in die gevallen niet werden stilgelegd.

07.08 Karin Temmerman (sp.a): Dat is een onderzoek uit het verleden. Zeker als het over de veiligheid van de kerncentrales gaat, kan men niet genoeg onderzoek doen. (*Applaus bij sp.a en PS*)

07.09 Michel de Lamotte (cdH): Aanvankelijk leek het ontwerp technisch van aard omdat het een omzetting van een richtlijn betreft, maar uit de documenten blijkt dat er toch een politieke inslag is omdat er sprake is van milieuproblemen en een milieueffectbeoordeling.

Volgens het advies van de Raad van State bestaat er twijfel over de noodzaak van een milieueffectbeoordeling. Er bestaat geen twijfel over de werking van de systemen, maar meer transparantie wil zeggen dat er bij een eventuele verlenging een milieueffectbeoordeling moet worden uitgevoerd. Uw tekst wekt twijfel bij de burgers.

We moeten de verdragen van Espoo en Aarhus naleven.

We mogen niet vooruitlopen op de resultaten van het beroep bij het Grondwettelijk Hof met een prejudiciële vraag. Volgens het voorzorgsbeginsel zouden we een volledige milieueffectbeoordeling met openbaar onderzoek moeten uitvoeren. Als er geen problemen zijn, is er geen reden om de milieueffectbeoordeling niet uit te voeren.

We hadden, gezien de huidige situatie, beter gewacht tot alles in orde is.

Ik dien hier het amendement opnieuw in dat ik in de commissie had ingediend. Als het wordt aangenomen, zullen wij de voorgelegde tekst goedkeuren. Zo niet, zullen wij het voorstel niet steunen. (*Applaus bij het cdH*)

07.10 Minister Jan Jambon (Nederlands): Deze discussie werd al uitgebreid gevoerd in de commissie.

(Frans) Dit wetsontwerp strekt ertoe de MER-richtlijn in nationaal recht om te zetten. In de memorie van toelichting wordt de gezaghebbende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie toegelicht.

(Nederlands) Wij menen dat we de definitie van 'project' juist interpreteren. Indien het Hof van

perfection. Je m'inquièterais davantage si elles n'étaient pas mises à l'arrêt dans pareilles circonstances.

07.08 Karin Temmerman (sp.a): Il s'agit d'une étude qui a été réalisée dans le passé. Les études ne seront jamais superflues dès lors qu'il s'agit de la sécurité des centrales nucléaires. (*Applaudissements sur les bancs du sp.a et du PS*)

07.09 Michel de Lamotte (cdH): Au départ, le projet est apparu comme technique car il transposait une directive. Les documents ont révélé son caractère politique par sa problématique environnementale et l'étude d'incidence.

L'avis du Conseil d'État fait état d'un doute quant à la nécessité d'une étude d'incidence sur l'environnement. Dès lors, soyons transparents, si les systèmes en fonctionnement ne posent pas problème. Plus de transparence indique que la prolongation éventuelle nécessiterait une étude d'incidence sur l'environnement. Votre texte instille le doute chez le citoyen.

Nous sommes tenus par les conventions d'Espoo et d'Aarhus auxquelles il faut se soumettre.

Rappelons le recours devant la Cour constitutionnelle avec question préjudiciale de laquelle il ne faut pas préjuger. Le principe de précaution nécessiterait qu'on ait cette étude complète avec enquête publique car, s'il n'y a pas de problème, l'étude ne posera pas difficulté.

Dans la configuration actuelle, on aurait dû attendre que les choses soient en ordre.

Je re-dépose ici l'amendement déposé en commission. S'il est adopté, nous adopterons le texte soumis. Sinon, nous ne soutiendrons pas le projet. (*Applaudissements sur les bancs du cdH*)

07.10 Jan Jambon, ministre (en néerlandais): Nous en avons déjà longuement discuté en commission.

(En français) Ce projet de loi transpose la directive EIE. L'exposé des motifs clarifie la jurisprudence faisant autorité de la Cour de justice de l'Union européenne.

(En néerlandais) Nous considérons que notre interprétation de la définition de "projet" est

Justitie er een nieuwe interpretatie aan zou geven, zullen we ons daaraan aanpassen. Wij dienen de tekst in als een letterlijke omzetting van de Europese richtlijn.

correcte. Si la Cour de justice de l'Union européenne devait lui en donner une nouvelle, nous nous y adapterons. Nous déposons le texte en tant que transposition textuelle de la directive européenne.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Le président: La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (3335/4)

Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (3335/4)

Le projet de loi compte 9 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 6

- 5 – Karin Temmerman cs (3335/5)
- 6 – Éric Thiébaut (3335/5)
- 8 – Michel de Lamotte (3335/5)
- 7 – Éric Thiébaut cs (3335/5)

Art. 6

- 5 – Karin Temmerman cs (3335/5)
- 6 – Éric Thiébaut (3335/5)
- 8 – Michel de Lamotte (3335/5)
- 7 – Éric Thiébaut cs (3335/5)

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

08 Voorstel van resolutie over de mensenrechtensituatie in Colombia (3010/1-3)

08 Proposition de résolution relative à la situation des droits de l'homme en Colombie (3010/1-3)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Gwenaëlle Grovonius, Stéphane Crusnière, Philippe Blanchart.

Gwenaëlle Grovonius, Stéphane Crusnière, Philippe Blanchart.

De commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen stelt voor dit voorstel van resolutie te verwerpen. (3010/3)

La commission des Relations extérieures propose de rejeter cette proposition de résolution. (3010/3)

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indieners te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, les auteurs.

08.01 Peter Luykx, rapporteur: Ik verwijst naar het schriftelijke verslag.

08.01 Peter Luykx, rapporteur: Je me réfère au rapport écrit.

08.02 Gwenaëlle Grovonius (PS): Met deze resolutie gun ik mijn collega's een kans om van mening te veranderen over de mensenrechtensituatie in Colombia, na hun 'kleine dwaling' in de commissie.

08.02 Gwenaëlle Grovonius (PS): Avec cette résolution, je laisse à mes collègues une chance de changer d'avis sur la situation des droits de l'homme en Colombie, après leur "moment d'égarement" en commission.

De voorzitter: Geen andere spreker mag het woord

Le président: Plus personne ne peut prendre la

nemen.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.

Geheime stemmingen

09 Benoeming van de plaatsvervangers van de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten, van de plaatsvervangers van de leden van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten en van de plaatsvervangers van het Franstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (3370/1)

Aan de orde zijn de stemmingen met het oog op de benoeming van de plaatsvervangers van de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten, van de plaatsvervangers van de leden van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten en van de plaatsvervangers van het Franstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Op 8 oktober 2018 heeft de heer Frank Schuermans zijn kandidatuur ingetrokken voor het mandaat van eerste plaatsvervangend voorzitter van het Vast Comité P alsmede voor het mandaat van eerste plaatsvervanger van een Nederlandstalig lid van het Vast Comité P.

Op 12 oktober 2018 hebben mevrouw Régine Claeys en de heer Thibaut Vandamme hun kandidaturen voor de mandaten van eerste of tweede plaatsvervanger van lid van het Vast Comité P ingetrokken.

Op 5 en 12 november 2018 werden alle andere kandidaten gehoord door de bijzondere commissie belast met de parlementaire begeleiding van het Vast Comité P en van het Vast Comité I. Mevrouw Laurette Onkelinx en de heer David Clarinval hebben verslag uitgebracht over deze hoorzittingen in de Conferentie van voorzitters van 14 november 2018.

Het stuk met de namen van de kandidaten werd rondgedeeld (3370/1).

Voor het Vast Comité van toezicht op de politiediensten moeten wij overgaan tot de benoeming van:

de eerste plaatsvervanger van de voorzitter;

de tweede plaatsvervanger van de voorzitter;

parole.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

Scrutins

09 Nomination des suppléants du président du Comité permanent de contrôle des services de police, des suppléants des membres du Comité permanent de contrôle des services de police et des suppléants du membre francophone du Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité (3370/1)

L'ordre du jour appelle les scrutins en vue de la nomination des suppléants du président du Comité permanent de contrôle des services de police, des suppléants des membres du Comité permanent de contrôle des services de police et des suppléants du membre francophone du Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité.

Le 8 octobre 2018, M. Frank Schuermans a retiré sa candidature pour le mandat de premier président suppléant du Comité permanent P ainsi que pour le mandat de premier suppléant d'un membre néerlandophone du Comité permanent P.

Le 12 octobre 2018, Mme Régine Claeys et M. Thibaut Vandamme ont retiré leurs candidatures pour les mandats de premier ou de second suppléant de membre du Comité permanent P.

Les 5 et 12 novembre 2018, la commission spéciale d'accompagnement parlementaire du Comité permanent P et du Comité permanent R a procédé à l'audition de tous les autres candidats. Mme Laurette Onkelinx et M. David Clarinval ont fait rapport de ces auditions en Conférence des présidents du 14 novembre 2018.

Le document portant le nom des candidats vous a été distribué (3370/1).

Pour le Comité permanent de contrôle des services de police nous devons procéder à la nomination:

du premier suppléant du président;

du second suppléant du président;

een eerste plaatsvervanger en een tweede plaatsvervanger van de heer Herman Daens;
een eerste plaatsvervanger en een tweede plaatsvervanger van de heer Jack Vissers;
een eerste plaatsvervanger en een tweede plaatsvervanger van de ondervoorzitter (de heer Guy Cumps) alsmede
een eerste plaatsvervanger en een tweede plaatsvervanger van de heer Antonio Caci.

Wij beginnen met de benoeming van de eerste plaatsvervanger van de voorzitter en van de eerste plaatsvervanger van de Franstalige ondervoorzitter.

De stembiljetten werden reeds rondgedeeld.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.

We moeten eerst een of twee bureaus van stemopnemers bij loting samenstellen. Elk bureau bestaat uit vier leden. Ik stel u evenwel voor om voor de stemopneming de jongste twee leden aan te wijzen die heden aan het bureau hebben plaatsgenomen.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus zal geschieden.

De dames Nawal Ben Hamou en Yoleen Van Camp worden aangewezen om de stemmen op te nemen.

Ik stel u voor dat de stembiljetten geteld worden in de Conferentiezaal, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Ik verzoek elk lid om bij het afroepen van zijn naam zijn ongetekende stembiljet in de stembus te komen deponeren. Gelieve langs mijn linkerzijde op het spreekgestoelte te komen en dit aan mijn rechterzijde te verlaten.

Ik nodig de stemopnemers uit de namen af te roepen.

Er wordt overgegaan tot de naamafroeping.

Heeft iedereen gestemd? (Ja)

Ik verklaar de stemming voor gesloten. Ik nodig de

d'un premier suppléant et d'un second suppléant de M. Herman Daens;
d'un premier suppléant et d'un second suppléant de M. Jack Vissers;
d'un premier suppléant et d'un second suppléant du vice-président (M. Guy Cumps) ainsi que
d'un premier suppléant et d'un second suppléant de M. Antonio Caci.

Nous commençons par la nomination du premier suppléant du président et du premier suppléant du vice-président francophone.

Les bulletins de vote ont déjà été distribués.

Le scrutin étant secret, les bulletins de vote ne peuvent être signés.

Nous devons d'abord procéder au tirage au sort d'un ou de deux bureaux de scrutateurs composés chacun de quatre membres qui seront chargés du dépouillement. Je vous propose cependant de désigner les deux membres les plus jeunes siégeant au bureau ce jour pour dépouiller les scrutins.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Mmes Nawal Ben Hamou et Yoleen Van Camp sont désignées pour dépouiller les scrutins.

Je vous propose de procéder au dépouillement des scrutins à la salle des Conférences, en présence des scrutateurs.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

À l'appel de son nom, chaque membre est prié de venir déposer son bulletin non signé dans l'urne, en montant à la tribune, de ma gauche à ma droite.

J'invite les scrutateurs à procéder à l'appel nominal.

Il est procédé à l'appel nominal.

Tout le monde a-t-il déposé son bulletin dans l'urne? (Oui)

Je déclare le scrutin clos et invite les scrutateurs à

stemopnemers uit over te gaan tot de procéder au dépouillement.
stemopneming.

[10] Inoverwegingneming van voorstellen

In de laatst rondgedeelde agenda vindt u het wetsvoorstel (mevrouw Meryame Kitir) tot uitbreiding van de vergoeding en de duurtijd van het verlof voor medische bijstand aan zwaar zorgbehoefende gezins- of familieleden, nr. 3359/1, waarvoor de inoverwegingneming werd gevraagd.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik deze als aangenomen; overeenkomstig het Reglement wordt dit voorstel naar de bevoegde commissie verzonden.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 21 november 2018, stel ik u ook voor in overweging te nemen:

- het wetsvoorstel (de heer Philippe Goffin cs) tot wijziging van de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, nr. 3380/1;

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

- het voorstel van bijzondere wet (de heer Olivier Maingain en mevrouw Véronique Caprasse) tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wat de uitredingsvergoeding betreft, nr. 3383/1;

Verzonden naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen

- het voorstel van resolutie (de heren Dirk Van der Maele en Alain Top en mevrouw Julie Fernandez Fernandez) teneinde het Rekenhof te belasten met een onderzoek naar de budgettaire gevolgen van de vervanging van de F-16-gevechtsvliegtuigen, nr. 3384/1;

Verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging

- het voorstel van resolutie (de heer Georges Dallemagne cs) over de ondertekening door België van het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie, nr. 3385/1;

- het voorstel van resolutie (de heren Wouter De Vriendt, Benoît Hellings, Kristof Calvo en Georges Gilkinet en de dames Meyrem Almaci en Sarah Schlitz) om de federale regering op te roepen het

[10] Prise en considération de propositions

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la proposition de loi (Mme Meryame Kitir) augmentant l'allocation et la durée du congé pour assistance médicale à un membre du ménage ou de la famille en situation de grande dépendance, dont la prise en considération est demandée.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considérerai la prise en considération comme acquise et je renvoie la proposition à la commission compétente conformément au Règlement.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 21 novembre 2018, je vous propose également de prendre en considération:

- la proposition de loi (M. Philippe Goffin et consorts) modifiant la loi de principes concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus, n° 3380/1;

Renvoi à la commission de la Justice

- la proposition de loi spéciale (M. Olivier Maingain et Mme Véronique Caprasse) modifiant la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 en ce qui concerne l'indemnité de sortie, n° 3383/1;

Renvoi à la commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des Institutions

- la proposition de résolution (MM. Dirk Van der Maele et Alain Top et Mme Julie Fernandez Fernandez) visant à charger la Cour des comptes d'une enquête sur les incidences budgétaires du remplacement des avions de combat F-16, n° 3384/1;

Renvoi à la commission de la Défense nationale

- la proposition de résolution (M. Georges Dallemagne et consorts) relative à la signature par la Belgique du Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières, n° 3385/1;

- la proposition de résolution (MM. Wouter De Vriendt, Benoît Hellings, Kristof Calvo et Georges Gilkinet et Mmes Meyrem Almaci et Sarah Schlitz) appellant le gouvernement à soutenir sans réserve

Global Compact for Migration zonder voorbehoud te steunen, nr. 3386/1.
Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Urgentieverzoeken

10.01 Olivier Maingain (DéFI): Ik vraag de urgentie voor de besprekking van het voorstel nr. 3383 in de commissie.

10.02 Gautier Calomne (MR): Ik vraag de urgentie voor de besprekking van het wetsvoorstel nr. 3380 van de heer Goffin tot wijziging van de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden. Het koninklijk besluit moet uiterlijk op 1 januari 2019 van kracht worden.

De voorzitter: Wij zullen eerst stemmen over de vraag tot urgentie voor de behandeling van het wetsvoorstel van de heer Philippe Goffin tot wijziging van de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, nr. 3380/1.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

We stemmen nu over de vraag tot urgentie voor de behandeling van het voorstel van bijzondere wet van de heer Olivier Maingain en mevrouw Véronique Caprasse tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wat de uitredingsvergoeding betreft, nr. 3383/1.

De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.

De heer Van der Maele vraagt de urgentie voor het voorstel van resolutie nr. 3384/1 van de heren Van der Maele en Top en mevrouw Fernandez Fernandez.

10.03 Dirk Van der Maele (sp.a): De vervanging van de F-16 leidt tot de duurste overheidsaankoop van de eerste helft van deze eeuw.

In andere landen, zoals de VS, Canada en Nederland, is het Rekenhof van bij de start betrokken geweest bij de hele procedure voor de bestelling. Daarom vraagt onze fractie dat wij ook hier vanaf nu het Rekenhof zouden inschakelen om alles heel goed na te lezen.

le Pacte mondial pour les migrations, n° 3386/1.
Renvoi à la commission des Relations extérieures

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Demandes d'urgence

10.01 Olivier Maingain (DéFI): Je demande l'urgence pour l'examen de la proposition n° 3383 en commission.

10.02 Gautier Calomne (MR): Je demande l'urgence pour l'examen de la proposition n° 3380 de M. Goffin relative à l'administration pénitentiaire et au statut juridique des détenus, l'arrêté royal devant entrer en vigueur le 1er janvier 2019 au plus tard.

Le président: Je vous propose de nous prononcer d'abord sur la demande d'urgence relative à la proposition de loi de M. Philippe Goffin modifiant la loi de principes concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus, n° 3380/1.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

Nous nous prononçons à présent sur la demande d'urgence relative à la proposition de loi spéciale de M. Olivier Maingain et Mme Véronique Caprasse modifiant la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 en ce qui concerne l'indemnité de sortie, n° 3383/1.

L'urgence est rejetée par assis et levé.

M. Van der Maele demande l'urgence pour la proposition de résolution n° 3384/1 de MM. Van der Maele et Top et de Mme Fernandez Fernandez.

10.03 Dirk Van der Maele (sp.a): Le remplacement des F-16 constitue l'achat le plus coûteux de l'État de la première moitié de ce siècle.

Dans d'autres pays tels que les États-Unis, le Canada et les Pays-Bas, la Cour des comptes a été associée à la procédure de commande dès le lancement de celle-ci. Notre groupe demande, dès lors, qu'à partir de maintenant nous en fassions de même afin de relire attentivement l'ensemble du

dossier.

De firma waarmee wij scheep gaan, heeft immers de reputatie de prijzen, die contractueel niet omzichtig genoeg zijn vastgelegd, zwaar te overschrijden.

Wij vragen de urgente behandeling van onze resolutie.

De voorzitter:

De urgentie wordt bij zitten en opstaan verworpen.

[11] Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen - Benoeming van de leden - Ingediende kandidaturen

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 20 september 2018 werd in het *Belgisch Staatsblad* van 26 september 2018 een oproep tot kandidaten bekendgemaakt voor de mandaten van lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen.

Overeenkomstig artikel 24, § 1, eerste lid, van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden bestaat de Centrale Toezichtsraad uit twaalf effectieve (6 N + 6 F) en twaalf plaatsvervangende (6 N + 6 F) leden.

De Centrale Toezichtsraad telt onder haar effectieve en plaatsvervangende leden ten minste:

- twee Nederlandstaligen en twee Franstaligen die houder zijn van een diploma master in de rechten, waaronder minstens één Nederlandstalige en één Franstalige magistraat van de zetel;
- één Nederlandstalige en één Franstalige arts.

De Kamer van volksvertegenwoordigers dient onder de effectieve leden een bureau aan te wijzen, bestaande uit twee Nederlandstalige en twee Franstalige leden, waarvan minstens één lid per taalrol houder is van een diploma master in de rechtswetenschappen.

De volgende kandidaturen werden binnen de voorgeschreven termijn ingediend:

Effectieve leden

Master in de rechtswetenschappen

En effet, l'entreprise avec laquelle nous avons choisi de traiter a la réputation de dépasser considérablement les prix qui n'ont pas été fixés de manière suffisamment prudente dans le contrat.

Nous demandons le traitement en urgence de notre résolution.

Le président:

L'urgence est rejetée par assis et levé.

[11] Conseil central de surveillance pénitentiaire - Nomination des membres - Candidatures introduites

Conformément à la décision de la séance plénière du 20 septembre 2018, un appel aux candidats a été publié au *Moniteur belge* du 26 septembre 2018 pour les mandats de membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire.

Conformément à l'article 24, § 1er, alinéa 1er, de la loi de principes du 12 janvier 2005 concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus, le Conseil central de surveillance est composé de douze membres effectifs (6 F + 6 N) et de douze membres suppléants (6 F + 6 N).

Le Conseil central de surveillance compte parmi ses membres effectifs et ses membres suppléants au moins:

- deux francophones et deux néerlandophones titulaires d'un master en droit, parmi lesquels au moins un francophone et un néerlandophone magistrat du siège;
- un médecin francophone et un médecin néerlandophone.

La Chambre des représentants doit désigner par les membres effectifs un bureau, composé de deux membres francophones et de deux membres néerlandophones, dont au moins un membre par rôle linguistique est titulaire d'un master en droit.

Les candidatures suivantes ont été introduites dans le délai prescrit:

Membres effectifs

Master en droit

- de heer Patrick Charlier (F), directeur bij UNIA
 - mevrouw Catherine De Bruecker (F), federale ombudsvrouw
 - de heer Claude Debrulle (F), lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen
 - de heer Florent De Mond (N), ere-eerste advocaat-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen
 - de heer Raf Gerits (N), substituut-arbeidsauditeur bij het auditoraat in Antwerpen
 - mevrouw Sarah Grandfils (F), commissaris bij de Commissie van toezicht van de gevangenissen van Vorst en Berkendael
 - de heer Francis Lefebvre (F), attaché bij de dienst genaderecht van de FOD Justitie
 - mevrouw Olivia Nederlandt (F), onderzoekerster F.R.S. – FNRS in penitentiair recht aan de Université Saint-Louis de Bruxelles
 - mevrouw Greet Smaers (N), lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen
 - de heer Marc Tysebaert (N), gewezen adviseur-generaal wetgeving en fundamentele rechten bij de FOD Justitie
 - de heer Tony Van Parys (N), ere-advocaat, lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen

tevens magistraat van de zetel

- de heer Marc Allegaert (N), ondervoorzitter en onderzoeksrechter in de rechtkant van eerste aanleg West-Vlaanderen
 - de heer Henri Debucquoy (N), ere-eerste voorzitter van het hof van beroep te Gent
 - de heer Walter Thiery (N), rechter in de Nederlandstalige rechtkant van eerste aanleg te Brussel

Artsen

- de heer Jan Decock (N)
 - de heer Yves de Locht (F)
 - de heer Marc Vanderveken (F)
 - de heer Norbert Verleyen (N)
 - de heer Tony Vermeulen (N)

Overige leden

- de heer David Baele (N), opdrachthouder bij de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging opgericht bij de FOD Kanselarij
 - de heer Ralf Bas (N), pedagogisch directeur van de Gemeenschapsinstelling 'De Grubbe' te Everberg
 - mevrouw Arlette Donnay (F), gewezen extern expert CAPEAS
 - mevrouw Isabelle Etienne (F), coördinator bij de Brusselse Diensten voor Justitieel welzijnswerk
 - mevrouw Brigitte Feys (F), partner-manager bij IF...Management
 - de heer Lode Goukens (N), expert in de

- M. Patrick Charlier (F), directeur de UNIA
 - Mme Catherine De Bruecker (F), médiatrice fédérale
 - M. Claude Debrulle (F), membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire
 - M. Florent De Mond (N), premier avocat général honoraire près la cour d'appel d'Anvers
 - M. Raf Gerits (N), substitut-auditeur du travail près de l'auditorat d'Anvers
 - Mme Sarah Grandfils (F), commissaire auprès de la Commission de surveillance des prisons de Forest et Berkendael
 - M. Francis Lefebvre (F), attaché auprès du service des grâces du SPF Justice
 - Mme Olivia Nederlandt (F), aspirante F.R.S. – FNRS en droit pénitentiaire à l'Université Saint-Louis de Bruxelles
 - Mme Greet Smaers (N), membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire
 - M. Marc Tysebaert (N), ancien conseiller général législation et droits fondamentaux auprès du SPF Justice
 - M. Tony Van Parys (N), avocat honoraire, membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire

également magistrat du siège

- M. Marc Allegaert (N), vice-président et juge d'instruction près le tribunal de première instance de Flandre occidentale
 - M. Henri Debucquoy (N), premier président honoraire de la cour d'appel de Gand
 - M. Walter Thiery (N), juge près le tribunal de première instance néerlandophone de Bruxelles

Médecins

- M. Jan Decock (N)
 - M. Yves de Locht (F)
 - M. Marc Vanderveken (F)
 - M. Norbert Verleyen (N)
 - M. Tony Vermeulen (N)

Autres membres

- M. David Baele (N), chargé de mission auprès du Service de la Simplification administrative du SPF Chancellerie
 - M. Ralf Bas (N), directeur pédagogique auprès de l'Institution communautaire "De Grubbe" à Everberg
 - Mme Arlette Donnay (F), ancienne experte externe CAPEAS
 - Mme Isabelle Etienne (F), coordinatrice des Services d'Aide aux Justiciables (Commission Communautaire Commune Bruxelles-Capitale)
 - Mme Brigitte Feys (F), partner-manager chez IF...Management
 - M. Lode Goukens (N), expert auprès de la

Commission d'aide à l'édition van de Fédération Wallonie-Bruxelles

- de heer Michel Gustot (F), administrateur Alphacom NV, commissaris bij de Commissie van toezicht van de gevangenis van Nivel
- de heer Alain Harford (F), lid van de vzw 'De Huizen – Les Maisons'
- de heer Pieter Houbey (N), begeleider in de Gemeenschapsinstelling 'De Kempen' te Mol
- mevrouw Vincianne Saliez (F), directrice van de vzw I.Care

Plaatsvervangende leden

Master in de rechtswetenschappen

- de heer Patrick Charlier (F), directeur bij UNIA
- de heer Raf Gerits (N), substituut-arbeidsauditeur bij het auditoraat in Antwerpen
- de heer Tony Van Parys (N), ere-advocaat, lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen

tevens magistraat van de zetel

- de heer Henri Debucquoy (N), ere-eerste voorzitter van het hof van beroep te Gent

Artsen

- de heer Jan Decock (N)
- de heer Yves de Locht (F)
- de heer Norbert Verleyen (N)
- de heer Tony Vermeulen (N)

Overige leden

- de heer David Baele (N), opdrachthouder bij de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging opgericht bij de FOD Kanselarij
- de heer Ralf Bas (N), pedagogisch directeur van de Gemeenschapsinstelling 'De Grubbe' te Everberg
- mevrouw Arlette Donnay (F), gewezen extern expert CAPEAS
- mevrouw Isabelle Etienne (F), coördinator bij de Brusselse Diensten voor Justitieel welzijnswerk
- mevrouw Brigitte Feys (F), partner-manager bij IF...Management
- de heer Lode Goukens (N), expert in de *Commission d'aide à l'édition van de Fédération Wallonie-Bruxelles*
- de heer Michel Gustot (F), administrateur Alphacom NV, commissaris bij de Commissie van toezicht van de gevangenis van Nivel
- de heer Pieter Houbey (N), begeleider in de Gemeenschapsinstelling 'De Kempen' te Mol
- mevrouw Vincianne Saliez (F), directrice van de vzw I.Care

Leden Bureau

- de heer Marc Allegaert (N), ondervoorzitter en

Commission d'aide à l'édition de la Fédération Wallonie-Bruxelles

- M. Michel Gustot (F), administrateur Alphacom SA, commissaire à la Commission de surveillance de la prison de Nivelles
- M. Alain Harford (F), membre de l'asbl "De Huizen – Les Maisons"
- M. Pieter Houbey (N), accompagnateur à l'Institution communautaire "De Kempen" à Mol
- Mme Vincianne Saliez (F), directrice de l'asbl I.Care

Membres suppléants

Master en droit

- M. Patrick Charlier (F), directeur de UNIA
- M. Raf Gerits (N), substitut-auditeur du travail près de l'auditordat d'Anvers
- M. Tony Van Parys (N), avocat honoraire, membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire

également magistrat du siège

- M. Henri Debucquoy (N), premier président honoraire de la cour d'appel de Gand

Médecins

- M. Jan Decock (N)
- M. Yves de Locht (F)
- M. Norbert Verleyen (N)
- M. Tony Vermeulen (N)

Autres membres

- M. David Baele (N), chargé de mission auprès du Service de la Simplification administrative du SPF Chancellerie
- M. Raf Bas (N), directeur pédagogique auprès de l'Institution communautaire "De Grubbe" à Everberg
- Mme Arlette Donnay (F), ancienne experte externe CAPEAS
- Mme Isabelle Etienne (F), coordinatrice des Services d'Aide aux Justiciables (Commission Communautaire Commune Bruxelles-Capitale)
- Mme Brigitte Feys (F), partner-manager chez IF...Management
- M. Lode Goukens (N), expert auprès de la Commission d'aide à l'édition de la Fédération Wallonie-Bruxelles
- M. Michel Gustot (F), administrateur Alphacom SA, commissaire à la Commission de surveillance de la prison de Nivelles
- M. Pieter Houbey (N), accompagnateur à l'Institution communautaire "De Kempen" à Mol
- Mme Vincianne Saliez (F), directrice de l'asbl I.Care

Membres Bureau

- M. Marc Allegaert (N), vice-président et juge

- onderzoeksrechter in de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen
- mevrouw Valérie Arickx (N), jurist bij de Directie Juridische Ondersteuning voor de Penitentiaire Administratie van de FOD Justice
 - de heer Ralf Bas (N), pedagogisch directeur van de Gemeenschapsinstelling 'De Grubbe' te Everberg
 - mevrouw Catherine De Bruecker (F), federale ombudsvrouw
 - de heer Jan Decock (N), geneesheer
 - de heer Yves de Locht (F), geneesheer
 - de heer Florent De Mond (N), ere-eerste advocaat-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen
 - de heer Bart De Temmerman (N), raadsheer bij het hof van beroep te Brussel
 - de heer Vincent Eechaudt (N), docent penologie en penitentiair recht aan de VUB
 - mevrouw Isabelle Etienne (F), coördinator bij de Brusselse Diensten voor Justitieel welzijnswerk
 - de heer Raf Gerits (N), substituut-arbeidsauditeur bij het auditoraat in Antwerpen
 - de heer Lode Goukens (N), expert in de *Commission d'aide à l'édition* van de *Fédération Wallonie-Bruxelles*
 - mevrouw Sarah Grandfils (F), commissaris bij de Commissie van toezicht van de gevangenissen van Vorst en Berkendael
 - de heer Michel Gustot (F), administrateur Alphacom NV, commissaris bij de Commissie van toezicht van de gevangenis van Nijvel
 - de heer Alain Harford (F), lid van de vzw 'De Huizen – Les Maisons'
 - de heer Pieter Houbey (N), begeleider in de Gemeenschapsinstelling 'De Kempen' te Mol
 - mevrouw Marie Jadoul (F), assistent strafrecht en strafprocesrecht aan de UCL
 - de heer Francis Lefebvre (F), attaché bij de dienst genaderecht van de FOD Justitie
 - de heer Marc Nève (F), advocaat
 - de heer Norbert Verleyen (N), geneesheer
 - de heer Tony Vermeulen (N), geneesheer
- d'instruction près le tribunal de première instance de Flandre occidentale
- Mme Valérie Arickx (N), juriste auprès de la Direction Assistance juridique de l'Administration pénitentiaire du SPF Justice
 - M. Ralf Bas (N), directeur pédagogique auprès de l'Institution communautaire "De Grubbe" à Everberg
 - Mme Catherine De Bruecker (F), médiatrice fédérale
 - M. Jan Decock (N), médecin
 - M. Yves de Locht (F), médecin
 - M. Florent De Mond (N), premier avocat général honoraire près la cour d'appel d'Anvers
 - M. Bart De Temmerman (N), conseiller à la cour d'appel de Bruxelles
 - M. Vincent Eechaudt (N), chargé de cours pénologie et droit pénitentiaire à la VUB
 - Mme Isabelle Etienne (F), coordinatrice des Services d'Aide aux Justiciables (Commission Communautaire Commune Bruxelles-Capitale)
 - M. Raf Gerits (N), substitut-auditeur du travail près de l'auditorat d'Anvers
 - M. Lode Goukens (N), expert auprès de la Commission d'aide à l'édition de la Fédération Wallonie-Bruxelles
 - Mme Sarah Grandfils (F), commissaire auprès de la Commission de surveillance des prisons de Forest et Berkendael
 - M. Michel Gustot (F), administrateur Alphacom SA, commissaire à la Commission de surveillance de la prison de Nivelles
 - M. Alain Harford (F), membre de l'asbl "De Huizen – Les Maisons"
 - M. Pieter Houbey (N), accompagnateur à l'Institution communautaire "De Kempen" à Mol
 - Mme Marie Jadoul (F), assistante de droit pénal et de procédure pénale à l'UCL
 - M. Francis Lefebvre (F), attaché auprès du service des grâces du SPF Justice
 - M. Marc Nève (F), avocat
 - M. Norbert Verleyen (N), médecin
 - M. Tony Vermeulen (N), médecin

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 21 november 2018 stel ik u voor de personen die zich kandidaat hebben gesteld naar aanleiding van de eerste oproep in het *Belgisch Staatsblad* reeds uit te nodigen voor een hoorzitting in de commissie voor de Justitie.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Geheime stemmingen (voortzetting)

12 Benoeming van de eerste plaatsvervanger van

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 21 novembre 2018, je vous propose de déjà auditionner en commission de la Justice les personnes qui ont introduit leur candidature à la suite du premier appel au *Moniteur belge*.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Scrutins (continuation)

12 Nomination du premier suppléant de

mevrouw Kathleen Stinckens, voorzitster van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming

De heer Bart Van Damme heeft 120 stemmen gekregen.

De heer Jan Van den Berghe heeft 0 stemmen gekregen.

De heer Bart Van Damme, die de volstrekte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot eerste plaatsvervanger van mevrouw Kathleen Stinckens, voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

Er blijft nog een kandidaat over. Bijgevolg verklaar ik de heer Jan Van den Berghe benoemd in de hoedanigheid van tweede plaatsvervanger van mevrouw Kathleen Stinckens, voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement.

[13] Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming

Mevrouw Morgane Lobjois heeft 2 stemmen gekregen.

De heer Olivier Mazy heeft 4 stemmen gekregen.

De heer Vincent Stragier heeft 117 stemmen gekregen.

De heer Vincent Stragier, die de volstrekte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot eerste plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

Nu gaan wij over tot de benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Herman Daens (N) en van de eerste plaatsvervanger van de heer Antonio Caci (F).

Ik nodig de stemopnemers uit de namen af te roepen.

Er wordt overgegaan tot de naamafroeping.

Heeft iedereen gestemd? (Ja)

Ik verklaar de stemming voor gesloten. Ik nodig de stemopnemers uit over te gaan tot de stemopneming.

Mme Kathleen Stinckens, présidente du Comité permanent P – Résultat du scrutin

M. Bart Van Damme a obtenu 120 suffrages.

M. Jan Van den Berghe a obtenu 0 suffrages.

M. Bart Van Damme ayant obtenu la majorité absolue, est proclamé premier suppléant de Mme Kathleen Stinckens, présidente du Comité permanent de contrôle des services de police.

Il ne reste plus qu'un candidat. Je déclare donc M. Jan Van den Berghe élu en qualité de second suppléant de Mme Kathleen Stinckens, présidente du Comité permanent de contrôle des services de police en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre.

[13] Nomination du premier suppléant de M. Guy Cumps, vice-président du Comité permanent P – Résultat du scrutin

Mme Morgane Lobjois a obtenu 2 suffrages.

M. Olivier Mazy a obtenu 4 suffrages.

M. Vincent Stragier a obtenu 117 suffrages.

M. Vincent Stragier ayant obtenu la majorité absolue, est proclamé premier suppléant de M. Guy Cumps, vice-président du Comité permanent de contrôle des services de police.

Maintenant, nous procédons à la nomination du premier suppléant de M. Herman Daens (N) et du premier suppléant de M. Antonio Caci (F).

J'invite les scrutateurs à procéder à l'appel nominal.

Il est procédé à l'appel nominal.

Tout le monde a-t-il déposé son bulletin dans l'urne? (Oui)

Je déclare le scrutin clos et invite les scrutateurs à procéder au dépouillement.

Naamstemmingen

[14] Moties ingediend tot besluit van het debat over het verslag van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie (3270/2)

Deze moties werden ingediend in de plenaire vergadering van 22 november 2018.

Drie moties werden in de volgende chronologische orde ingediend:

- een eerste motie werd ingediend door de heer Jean-Jacques Flahaux, mevrouw Nele Lijnen, de heer Wim Van der Donckt en mevrouw Els Van Hoof.
- een tweede motie werd ingediend door de heer Daniel Senesael en mevrouw Fabienne Winckel.
- een derde motie werd ingediend door de dames Sarah Schlitz et Evita Willaert.

Ik stel u voor te stemmen over de moties in de chronologische orde van indiening.

[14.01] André Frédéric (PS): Ik heb voor alle stemmingen een stemafspraak met de heer Goffin.

De voorzitter: Ik breng de motie van de heer Jean-Jacques Flahaux, mevrouw Nele Lijnen, de heer Wim Van der Donckt en mevrouw Els Van Hoof in stemming.

(Stemming/vote 1)		
Ja	76	Oui
Nee	43	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	130	Total

De motie is aangenomen. De andere moties vervallen dus.

Meryame Kitir (sp.a): De sp.a-fractie heeft voorgestemd.

De voorzitter: De heer Beke heeft voorgestemd. De heer Piedboeuf heeft gestemd zoals zijn fractie.

[15] Wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende het directoraat-generaal Rekrutering en Ontwikkeling van de Federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (3266/5)

Votes nominatifs

[14] Motions déposées en conclusion du débat sur le rapport du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale (3270/2)

Ces motions ont été déposées en séance plénière du 22 novembre 2018.

Trois motions ont été déposées dans l'ordre chronologique suivant:

- une première motion a été déposée par M. Jean-Jacques Flahaux, Mme Nele Lijnen, M. Wim Van der Donckt et Mme Els Van Hoof.
- une deuxième motion a été déposée par M. Daniel Senesael et Mme Fabienne Winckel.
- une troisième motion a été déposée par Mmes Sarah Schlitz et Evita Willaert.

Je vous propose de voter sur les motions dans l'ordre chronologique de leur dépôt.

[14.01] André Frédéric (PS): Je paire avec M. Goffin pour l'ensemble des votes.

Le président: Je mets aux voix la motion de M. Jean-Jacques Flahaux, Mme Nele Lijnen, M. Wim Van der Donckt et Mme Els Van Hoof.

(Stemming/vote 1)		
Ja	76	Oui
Nee	43	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	130	Total

La motion est adoptée. Par conséquent, les autres motions sont caduques.

Meryame Kitir (sp.a): Le groupe sp.a a voté pour.

Le président: M. Beke a voté pour. M. Piedboeuf a voté comme son groupe.

[15] Projet de loi portant des dispositions diverses concernant la direction générale Recrutement et Développement du Service public fédéral Stratégie et Appui (3266/5)

(Stemming/vote 2)		
		Oui
Ja	78	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	130	Total

(Stemming/vote 2)		
		Oui
Ja	78	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	130	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

De **voorzitter**: De heer Verherstraeten heeft ja gestemd.

[16] Wetsontwerp tot instelling van een vrij aanvullend pensioen voor de werknemers en houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen (nieuwe titel) (3356/4)

(Stemming/vote 3)		
		Oui
Ja	78	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	131	Total

(Stemming/vote 3)		
		Oui
Ja	78	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	131	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

De **voorzitter**: De heer Van den Bergh heeft ja gestemd.

[17] Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (3355/4)

(Stemming/vote 4)		
		Oui
Ja	77	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	54	Abstentions
Totaal	131	Total

(Stemming/vote 4)		
		Oui
Ja	77	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	54	Abstentions
Totaal	131	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

[18] Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/1-5)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

[18] Amendements et articles réservés du projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de Contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/1-5)

Stemming over amendement nr. 5 van Karin Temmerman cs op artikel 6. (3335/5)

(Stemming/vote 5)		
		Oui
Ja	47	Oui
Nee	78	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	132	Total

Vote sur l'amendement n° 5 de Karin Temmerman cs à l'article 6. (3335/5)

(Stemming/vote 5)		
		Oui
Ja	47	Oui
Nee	78	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 6 van Éric Thiébaut op artikel 6. (3335/5)

Vote sur l'amendement n° 6 de Éric Thiébaut à l'article 6. (3335/5)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming 5)

(Vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 8 van Michel de Lamotte op artikel 6. (3335/5)

Vote sur l'amendement n° 8 de Michel de Lamotte à l'article 6. (3335/5)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming 5)

(Vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 7 van Éric Thiébaut op artikel 6. (3335/5)

Vote sur l'amendement n° 7 de Éric Thiébaut à l'article 6. (3335/5)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming 5)

(Vote 5)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 6 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 6 est adopté.

[19] Geheel van het wetsontwerp houdende wijziging van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle met betrekking tot de milieueffectbeoordeling (3335/4)

[19] Ensemble du projet de loi portant modification de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire, en ce qui concerne l'évaluation des incidences sur l'environnement (3335/4)

(Stemming/vote 6)		
		Oui
Ja	79	Oui
Nee	47	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	132	Total

(Stemming/vote 6)		
		Oui
Ja	79	Oui
Nee	47	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

De vergadering wordt geschorst van 21.57 uur tot 21.59 uur.

Geheime stemmingen (voortzetting)

[20] Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Herman Daens, Nederlandstalig lid van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming

De voorzitter: De heer Peter De Smet heeft 111 stemmen gekregen.

De heer Filiep Jodts heeft 6 stemmen gekregen.

De heer Peter De Smet, die de volstrekte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot eerste plaatsvervanger van de heer Herman Daens, Nederlandstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

Er blijft nog een kandidaat over. Bijgevolg verklaar ik de heer Filiep Jodts benoemd in de hoedanigheid van eerste plaatsvervanger van de heer Jack Vissers, Nederlandstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement.

[21] Benoeming van de eerste plaatsvervanger van de heer Antonio Caci, Franstalig lid van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming

Mevrouw Morgane Lobjois heeft 102 stemmen gekregen.

De heer Olivier Mazy heeft 10 stemmen gekregen.

Mevrouw Morgane Lobjois, die de volstrekte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot eerste plaatsvervanger van de heer Antonio Caci, Franstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

Nu gaan wij over tot de benoeming van de tweede plaatsvervanger van de Franstalige ondervoorzitter.

Ik nodig de stemopnemers uit de namen af te

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

La séance est suspendue de 21 h 57 à 21 h 59.

Scrutins (continuation)

[20] Nomination du premier suppléant de M. Herman Daens, membre néerlandophone du Comité permanent P – Résultat du scrutin

Le président: M. Peter De Smet a obtenu 111 suffrages.

M. Filiep Jodts a obtenu 6 suffrages.

M. Peter De Smet ayant obtenu la majorité absolue, est proclamé premier suppléant de M. Herman Daens, membre néerlandophone du Comité permanent de contrôle des services de police.

Il ne reste plus qu'un candidat. Je déclare donc M. Filiep Jodts élu en qualité de premier suppléant de M. Jack Vissers, membre néerlandophone du Comité permanent de contrôle des services de police en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre.

[21] Nomination du premier suppléant de M. Antonio Caci, membre francophone du Comité permanent P – Résultat du scrutin

Mme Morgane Lobjois a obtenu 102 suffrages.

M. Olivier Mazy a obtenu 10 suffrages.

Mme Morgane Lobjois ayant obtenu la majorité absolue, est proclamée première suppléante de M. Antonio Caci, membre francophone du Comité permanent de contrôle des services de police.

Maintenant, nous procédons à la nomination du second suppléant du vice-président francophone.

J'invite les scrutateurs à procéder à l'appel nominal.

roepen.

Er wordt overgegaan tot de naamafroeping.

Il est procédé à l'appel nominal.

Heeft iedereen gestemd? (Ja)

Tout le monde a-t-il déposé son bulletin dans l'urne? (Oui)

Ik verklaar de stemming voor gesloten. Ik nodig de stemopnemers uit over te gaan tot de stemopneming.

Je déclare le scrutin clos et invite les scrutateurs à procéder au dépouillement.

Aangezien de twee mandaten van tweede plaatsvervangend lid (N) van het Vast Comité P niet kunnen worden ingevuld, stel ik u voor een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor deze mandaten.

Étant donné que les deux mandats de second membre suppléant (N) du Comité permanent P ne peuvent pas être attribués, je vous propose de publier au *Moniteur belge* un nouvel appel aux candidats pour ces mandats.

Geen bezwaar? (Nee)

Pas d'observation? (Non)

Aldus wordt besloten.

Il en sera ainsi.

Voor het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten moeten wij de eerste en de tweede plaatsvervanger van de heer Laurent Van Doren, Franstalig effectief lid, benoemen.

Pour le Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité, nous devons nommer le premier ainsi que le second suppléant de M. Laurent Van Doren, membre effectif francophone.

De heer Thibaut Vandamme heeft zijn kandidatuur ingediend voor het mandaat van eerste plaatsvervangend lid.

M. Thibaut Vandamme a introduit sa candidature au mandat de premier membre suppléant.

Aangezien er slechts één kandidaat is, kan de heer Thibaut Vandamme, met toepassing van artikel 157.6 van het Kamerreglement, voor verkozen worden verklaard voor het mandaat van eerste plaatsvervanger van de heer Laurent Van Doren.

Étant donné qu'il n'y a qu'un seul candidat, la Chambre peut déclarer élu M. Thibaut Vandamme en qualité de premier suppléant de M. Laurent Van Doren, en application de l'article 157.6 du Règlement de la Chambre.

Geen bezwaar? (Nee)

Pas d'observation? (Non)

Aldus wordt besloten.

Il en sera ainsi.

De heer Michel Croquet heeft zijn kandidatuur ingediend voor het mandaat van tweede plaatsvervangend lid.

M. Michel Croquet a introduit sa candidature au mandat de second membre suppléant.

Aangezien er slechts één kandidaat is, kan de heer Michel Croquet, met toepassing van artikel 157.6 van het Kamerreglement, voor verkozen worden verklaard voor het mandaat van tweede plaatsvervanger van de heer Laurent Van Doren.

Étant donné qu'il n'y a qu'un seul candidat, la Chambre peut déclarer élu M. Michel Croquet en qualité de second suppléant de M. Laurent Van Doren, en application de l'article 157.6 du Règlement de la Chambre.

Geen bezwaar? (Nee)

Pas d'observation? (Non)

Aldus wordt besloten.

Il en sera ainsi.

**wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro
– Aanwijzing van de plaatsvervangende leden
(3369/1)**

Aan de orde is de geheime stemming voor de aanwijzing van de plaatsvervangende leden van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Overeenkomstig artikel 9, § 2, van de wet van 11 mei 2003 betreffende het onderzoek op embryo's in vitro, bestaat de commissie uit:

- acht artsen (vier effectieve leden en vier plaatsvervangers);
- acht doctors in de wetenschappen (vier effectieve leden en vier plaatsvervangers);
- vier juristen (twee effectieve leden en twee plaatsvervangers);
- acht deskundigen in de ethische problemen en de sociale wetenschappen (vier effectieve leden en vier plaatsvervangers).

De commissie mag niet minder dan een derde leden van hetzelfde geslacht tellen. Ze telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden. Voor elk effectief lid wordt een plaatsvervanger met dezelfde kwalificatie aangewezen.

De plaatsvervangers worden aangewezen door de Kamer met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Het mandaat van effectief lid van de commissie duurt vier jaar en is hernieuwbaar.

De kandidaturen werden aangekondigd tijdens de plenaire vergadering van 18 oktober 2018.

Het stuk met de namen van de kandidaten werd rondgedeeld (3369/1).

Ik vestig nochtans uw aandacht op het volgende:

Voor de categorie 'artsen' moeten wij niet stemmen. Er zijn evenveel kandidaten als te begeven mandaten. Bijgevolg zijn de heren Hugo Godoy en Willem Verpoest alsmede de dames Sophie Perrier d'Hauterive en Karen Sermon, met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement, aangewezen tot plaatsvervangende leden van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Geen bezwaar? (Nee)

**médicale et scientifique sur les embryons in vitro
– Désignation des membres suppléants (3369/1)**

L'ordre du jour appelle le scrutin pour la désignation des membres suppléants de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Conformément à l'article 9, § 2, de la loi du 11 mai 2003 relative à la recherche sur les embryons in vitro, la commission se compose de:

- huit docteurs en médecine (quatre membres effectifs et quatre suppléants);
- huit docteurs en sciences (quatre membres effectifs et quatre suppléants);
- quatre juristes (deux membres effectifs et deux suppléants);
- huit experts en questions éthiques et en sciences sociales (quatre membres effectifs et quatre suppléants).

La commission ne peut compter moins d'un tiers des membres de chaque sexe. Elle compte autant de membres d'expression française que de membres d'expression néerlandaise. Pour chaque membre effectif, il est désigné un suppléant qui possède les mêmes qualifications.

Les membres suppléants sont désignés par la Chambre, à la majorité simple des suffrages exprimés.

Le mandat du membre effectif de la commission a une durée de quatre ans et est renouvelable.

Les candidatures ont été annoncées en séance plénière du 18 octobre 2018.

Le document portant le nom des candidats vous a été distribué (3369/1).

J'attire cependant votre attention sur le fait que:

Il n'y a pas lieu de procéder à un scrutin pour la catégorie "docteurs en médecine". En effet, il y a autant de candidats que de mandats à pourvoir. Je déclare donc MM. Hugo Godoy et Willem Verpoest ainsi que Mmes Sophie Perrier d'Hauterive et Karen Sermon, en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre, désignés en qualité de membres suppléants de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Pas d'observation? (Non)

Aldus wordt besloten.

Voor de categorie 'doctors in de wetenschappen' moeten wij niet stemmen. Voor de mandaten van Nederlandstalig doctor in de wetenschappen zijn er immers evenveel kandidaten als te begeven mandaten. Bijgevolg zijn de heer Björn Heindryckx en mevrouw Usha Punjabi, met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement, aangewezen tot plaatsvervangende leden van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Overeenkomstig de beslissing van de Conferentie van voorzitters van 17 oktober 2018 stel ik u voor de FOD Volksgezondheid te vragen een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor de aanwijzing van de ontbrekende plaatsvervangende leden (Franstalige doctors in de wetenschappen).

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Voor de categorie 'deskundigen in de ethische problemen en de sociale wetenschappen' moeten wij niet stemmen. Er zijn evenveel kandidaten als te begeven mandaten. Bijgevolg zijn de heren Dan Lecocq en Marc Mayer alsmede de dames Kelly Tilleman en Hilde Van de Velde, met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement, aangewezen tot plaatsvervangende leden van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

De federale commissie telt thans een derde vrouwelijke en mannelijke leden.

Wij moeten dus enkel voor de categorie 'juristen' stemmen – dit voor één mandaat van Nederlandstalig jurist en één mandaat van Franstalig jurist.

De stembiljetten werden reeds rondgedeeld.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.

Il en sera ainsi.

Il n'y a pas lieu de procéder à un scrutin pour la catégorie "docteurs en sciences". En effet, pour les mandats de docteur en sciences néerlandophone il y a autant de candidats que de mandats à pourvoir. Je déclare donc M. Björn Heindryckx et Mme Usha Punjabi, en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre, désignés en qualité de membres suppléants de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Conformément à la décision de la Conférence des présidents du 17 octobre 2018, je vous propose de demander au SPF Santé publique de publier un nouvel appel aux candidats au *Moniteur belge* pour la désignation des membres suppléants manquants (docteurs en sciences francophones).

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Il n'y a pas lieu de procéder à un scrutin pour la catégorie "experts en questions éthiques et en sciences sociales". En effet, il y a autant de candidats que de mandats à pourvoir. Je déclare donc MM. Dan Lecocq et Marc Mayer ainsi que Mmes Kelly Tilleman et Hilde Van de Velde, en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre, désignés en qualité de membres suppléants de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

La commission fédérale compte présentement un tiers de membres féminins et de membres masculins.

Il faut donc uniquement procéder à un scrutin pour la catégorie "juristes" – ceci pour un mandat de juriste francophone et un mandat de juriste néerlandophone.

Les bulletins de vote ont déjà été distribués.

Le scrutin étant secret, les bulletins ne peuvent être signés.

Om te stemmen moet men een kruisje in het vakje tegenover de naam van de gekozen kandidaten plaatsen. Stembiljetten waarop meer stemmen zijn uitgebracht dan er mandaten zijn, zijn ongeldig.

We moeten eerst een of twee bureaus van stemopnemers bij loting samenstellen. Elk bureau bestaat uit vier leden. Ik stel u evenwel voor om voor de stemopneming de jongste twee leden aan te wijzen die heden aan het bureau hebben plaatsgenomen.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

De dames Nawal Ben Hamou en Yoleen Van Camp worden aangewezen om de stemmen op te nemen.

Ik stel u voor dat de stembiljetten geteld worden in de Conferentiezaal, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Ik verzoek elk lid om bij het afroepen van zijn naam zijn ongetekende stembiljet in de stembus te komen deponeren. Gelieve langs mijn linkerzijde op het spreekgestoelte te komen en dit aan mijn rechterzijde te verlaten.

Ik nodig de stemopnemers uit de namen af te roepen.

Er wordt overgegaan tot de naamafroeping.

Heeft iedereen gestemd? (Ja)

Ik verklaar de stemming voor gesloten. Ik nodig de stemopnemers uit over te gaan tot de stemopneming.

23 Benoeming van de tweede plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité P – Uitslag van de stemming

Mevrouw Déborah Dewulf heeft 3 stemmen gekregen.

De heer Olivier Mazy heeft 113 stemmen gekregen.

De heer Olivier Mazy, die de volstrekte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot tweede

Il y a lieu de voter en traçant une croix dans la case figurant en regard du nom des candidats choisis. Les bulletins qui comporteraient plus de votes qu'il y a de mandats à pourvoir sont nuls.

Nous devons d'abord procéder au tirage au sort d'un ou de deux bureaux de scrutateurs composés chacun de quatre membres qui seront chargés du dépouillement. Je vous propose cependant de désigner les deux membres les plus jeunes siégeant au bureau ce jour pour dépouiller les scrutins.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Mmes Nawal Ben Hamou et Yoleen Van Camp sont désignées pour dépouiller les scrutins.

Je vous propose de procéder au dépouillement des scrutins à la salle des Conférences, en présence des scrutateurs.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

À l'appel de son nom, chaque membre est prié de venir déposer son bulletin non signé dans l'urne, en montant à la tribune, de ma gauche à ma droite.

J'invite les scrutateurs à procéder à l'appel nominal.

Il est procédé à l'appel nominal.

Tout le monde a-t-il déposé son bulletin dans l'urne? (Oui)

Je déclare le scrutin clos et invite les scrutateurs à procéder au dépouillement.

23 Nomination du second suppléant de M. Guy Cumps, vice-président du Comité permanent P – Résultat du scrutin

Mme Déborah Dewulf a obtenu 3 suffrages.

M. Olivier Mazy a obtenu 113 suffrages.

M. Olivier Mazy ayant obtenu la majorité absolue, est proclamé second suppléant de M. Guy Cumps,

plaatsvervanger van de heer Guy Cumps, ondervoorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

Er blijft nog een kandidaat over. Bijgevolg verklaar ik mevrouw Déborah Dewulf benoemd in de hoedanigheid van tweede plaatsvervanger van de heer Antonio Caci, Franstalig lid van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement.

De vergadering wordt geschorst om 22.15 uur en hervat om 22.26 uur.

24 Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro – Aanwijzing van de plaatsvervangende leden (3369/1) – Uitslag van de stemming

Juristen

Nederlandstalige kandidaten

Mevrouw Emilie Bekaert heeft 98 stemmen gekregen.

De heer Sven Gondry heeft 0 stemmen gekregen.

Mevrouw Sarah Panis heeft 1 stem gekregen.

De heer Koen T'Syen heeft 17 stemmen gekregen.

Aangezien mevrouw Emilie Bekaert 98 stemmen heeft gekregen, dit is de volstrekte meerderheid, is zij aangewezen tot plaatsvervangend lid van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Franstalige kandidaten

Mevrouw Géraldine Mathieu heeft 15 stemmen gekregen.

De heer Geoffrey Willems heeft 106 stemmen gekregen.

Aangezien de heer Geoffrey Willems 106 stemmen heeft gekregen, dit is de volstrekte meerderheid, is hij aangewezen tot plaatsvervangend lid van de Federale Commissie voor medisch en wetenschappelijk onderzoek op embryo's in vitro.

Er zijn evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden.

Er is een derde leden van hetzelfde geslacht.

vice-président du Comité permanent de contrôle des services de police.

Il ne reste plus qu'un candidat. Je déclare donc Mme Déborah Dewulf élue en qualité de seconde suppléante de M. Antonio Caci, membre francophone du Comité permanent de contrôle des services de police en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre.

La séance est suspendue à 22 h 15 et reprise à 22 h 26.

24 Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro – Désignation des membres suppléants (3369/1) – Résultat du scrutin

Juristes

Candidats néerlandophones

Mme Emilie Bekaert a obtenu 98 suffrages.

M. Sven Gondry a obtenu 0 suffrages.

Mme Sarah Panis a obtenu 1 suffrage.

M. Koen T'Syen a obtenu 17 suffrages.

Mme Emilie Bekaert ayant obtenu 98 suffrages, soit la majorité absolue, est désignée en qualité de membre suppléant de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Candidats francophones

Mme Géraldine Mathieu a obtenu 15 suffrages.

M. Geoffrey Willems a obtenu 106 suffrages.

M. Geoffrey Willems ayant obtenu 106 suffrages, soit la majorité absolue, est désigné en qualité de membre suppléant de la Commission fédérale pour la recherche médicale et scientifique sur les embryons in vitro.

Il y a autant de membres d'expression française que de membres d'expression néerlandaise.

Il y a un tiers des membres du même sexe.

Naamstemmingen (voortzetting)

25 Voorstel tot verwerping gedaan door de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van het voorstel van resolutie over de mensenrechtensituatie in Colombia (3010/1+3)

(Stemming/vote 7)		
		Oui
Ja	81	
Nee	44	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	126	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 3010/1 is dus verworpen.

De **voorzitter**: De heer de Lamotte heeft gestemd zoals zijn fractie.

26 Goedkeuring van de agenda

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van donderdag 29 november 2018.

Geen bezwaar? (Nee) De agenda is goedgekeurd.

*De vergadering wordt gesloten om 22.29 uur.
Volgende vergadering donderdag 29 november
2018 om 14.15 uur.*

Votes nominatifs (continuation)

25 Proposition de rejet faite par la commission des Relations extérieures de la proposition de résolution relative à la situation des droits de l'Homme en Colombie (3010/1+3)

(Stemming/vote 7)		
		Oui
Ja	81	
Nee	44	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	126	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 3010/1 est donc rejetée.

Le **président**: M. de Lamotte a voté comme son groupe.

26 Adoption de l'ordre du jour

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du jeudi 29 novembre 2018.

Pas d'observation? (Non) L'ordre du jour est approuvé.

La séance est levée à 22 h 29. Prochaine séance le jeudi 29 novembre 2018 à 14 h 15.